

Φωτογραφία εξωφύλλου:

"...σοφία, φως και υπομονή, στην καρδιά ενός μάρτυρα του χρόνου, δίχως ηλικία..."

© Jean - Emmanuel Hay (email:jeh.anolis@gmail.com) από το βιβλίο *Secrets of Nature and Cultural Treasures in Cyprus*

Φωτογραφία οπισθοφύλλου:

© Louis Rocha
Εθνικός Βιότοπος Parahanaumokuakea, Hawaii

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

04

08

10

15

16

17

18

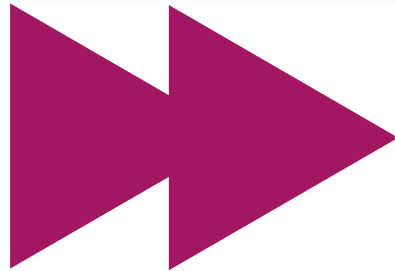
22

24

26

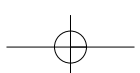
Υπεύθυνος έκδοσης
Πάυλος Παρασκευάς

Επιμέλεια ύλης
Θέκλα Παπαντωνίου

Διεύθυνση
Κυπριακή Εθνική Επιτροπή UNESCO
Πολιτιστικές Υπηρεσίες
Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού
Ιφικενοτίας 27, 2007 Στρόβολος
Τηλ: 22809809, 22809810
Φαξ: 22809873
Ηλ.Διεύθυνση: unesco@culture.moec.gov.cy
Ιστοσελίδα: www.unesco.org.cy

Σχεδιασμός
Εν Τύποις Βούλα Κοκκίνου Λτδ

Εκτύπωση
Τυπογραφεία Lithofit

© Roger, Dominique

© Roger, Dominique

© Françoise Pinzon Gil

© Malemprif, Georges

© Malemprif, Georges

© Malemprif, Georges

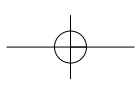
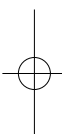
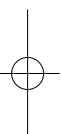
© Malemprif, Georges

© Malemprif, Georges

© Malemprif, Georges

Εκδοτικό σημείωμα

Έτος προσέγγισης των Πολιτισμών και έτος Βιοποικιλότητας το 2010 για την UNESCO και τον ΟΗΕ: δύο στόχοι που διαφέρουν φαινομενικά, ωστόσο στην ουσία τους είναι άρρηκτα συνδεδεμένοι. Ο άνθρωπος αποτελεί οργανικό κομμάτι της φύσης κι η ύπαρξή του εξαρτάται από τη διατήρησή της. Διαμορφώνει και διαμορφώνεται από τον περιβάλλοντα χώρο, δημιουργεί πολιτισμό, πρωτοτυπεί και προοδεύει ανάλογα με την ποικιλία των ερεθισμάτων που δέχεται, τη δεκτικότητά του σ' αυτά, την ευρηματικότητα και τον τρόπο με τον οποίο αφομοιώνει το διαφορετικό. Η ίδια η καλλιτεχνική δημιουργία της Κύπρου μέσα στο χρόνο αποτελεί μαρτυρία της προσέγγισης και της συνύπαρξης ετερόκλητων στοιχείων και συχνά προκύπτει ως καρπός ενός δημιουργικού διαπολιτισμικού διαλόγου.

Η Κυπριακή Εθνική Επιτροπή επιχειρεί με το έργο της να αναδείξει τους στόχους αυτούς και να προωθήσει συγχρόνως τις δύο προτεραιότητες του οργανισμού για τα έτη 2008-2013: την Ισότητα των φύλων και την Αφρική. Από τη φετινή χρονιά εγκαθιδρύεται και επίσημα μία δεύτερη έδρα UNESCO, στο Πανεπιστήμιο Κύπρου, με θέμα την Ισότητα και την Ενδυνάμωση των Φύλων. Επίσης, η Κύπρος έχει αναλάβει την επιχορήγηση και την υλοποίηση σε συνεργασία με την UNESCO, ενός προγράμματος εκπαιδευτικών εργαστηρίων στην Αφρική, με στόχο την κατάρτιση εμπειρογνομόνων από εννιά αφρικανικές χώρες για τη σωστή προετοιμασία αιτήσεων συμπερίληψης στον Κατάλογο Επείγουσας Προστασίας της Σύμβασης Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς (2003).

Όσον αφορά στη σχολική εκπαίδευση, η Εθνική Επιτροπή με το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού έχουν την ευθύνη για τη δραστηριοποίηση των Εταιρικών σχολείων UNESCO. Φέτος, για πρώτη φορά, θα φιλοξενηθεί στην Κύπρο το συνέδριο των εθνικών συντονιστών του προγράμματος SEMEP (Περιβαλλοντικό Πρόγραμμα Νοτιανατολικής Μεσογείου).

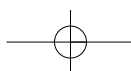
Στον τομέα των Επιστημών, με την ευκαιρία της συμπλήρωσης πενήντα χρόνων από την ίδρυση της Διεθνούς Ωκεανογραφικής Επιτροπής (ΙΟΕ), το Ωκεανογραφικό Κέντρο του Πανεπιστημίου Κύπρου, υπό την αιγίδα της Κυπριακής Εθνικής Επιτροπής, έχει προγραμματίσει ημερίδα με στόχο την προβολή του ωκεανογραφικού έργου που επιτελείται στην Κύπρο και στον κόσμο και την ευαισθητοποίηση του κοινού για τη σημασία των θαλασσίων επιστημών.

Ιδιαίτερα στενή είναι και η συνεργασία της Εθνικής Επιτροπής με τη Μόνιμη Αντιπροσωπεία της Κύπρου στην UNESCO στο Παρίσι, που με το έργο και τις εκδηλώσεις της συμβάλλει στην προβολή της πλούσιας παράδοσης και του πολιτισμού της Κύπρου. Τον Οκτώβριο θα φιλοξενηθεί στην UNESCO έκθεση λευκαρίτικου κεντήματος και παράλληλα θα παρουσιαστούν δημιουργίες σύγχρονων Κύπριων καλλιτεχνών: η Λία Χαράκη με τη χορευτική της ομάδα, ο χαράκτης Χαμπής Τσαγγάρης και ο φωτογράφος Μενέλαος Πίττας.

Για τις δραστηριότητες, τις εκδηλώσεις και το έργο της Κυπριακής Εθνικής Επιτροπής γενικότερα μπορείτε να ενημερώνεστε από την ιστοσελίδα και το έντυπο που εκδίδεται από την Επιτροπή.

Πάυλος Παρασκευάς

Γενικός Γραμματέας Κυπριακής Εθνικής Επιτροπής UNESCO

Επενδύοντας στην Πολιτιστική Ποικιλομορφία και τον Διαπολιτισμικό Διάλογο

Η πολιτισμική ποικιλομορφία αποτελεί έννοια-κλειδί στις μέρες μας και στον πολυσήμαντο αυτό όρο αποδίδονται ποικίλα και μεταβλητά νοήματα ανάλογα με τα συμφραζόμενα. Ορισμένοι βλέπουν την πολιτισμική ποικιλομορφία ως κάτι θετικό εξ ορισμού, καθώς αναφέρεται στην ανταλλαγή του πλούτου που εμπειρικλείεται στους πολιτισμούς του κόσμου και, κατά συνέπεια, στους συνεκτικούς δεσμούς που αναπτύσσονται μέσα από το διάλογο. Για άλλους, οι πολιτισμικές διαφορές γίνονται αιτία να χαθεί από το οπτικό πεδίο η κοινή ανθρώπινη ταυτότητα και να δημιουργούνται πολυάριθμες συγκρούσεις. Στόχος της παγκόσμιας έκθεσης για την Πολιτισμική Ποικιλομορφία και τον Διαπολιτισμικό Διάλογο είναι να προτείνει την υιοθέτηση μιας κοινής προσέγγισης απέναντι στην πολιτισμική ποικιλομορφία και να διευκρινίσει ότι όχι μόνο δεν αποτελεί απειλή, αλλά μπορεί να αποδειχτεί ευεργετική στη δράση της παγκόσμιας κοινότητας. Έτσι, σύμφωνα με την πεποίθηση του Οργανισμού για την εγγενή αξία και τη «γόνιμη ποικιλία των πολιτισμών του κόσμου», όπως αναγράφεται στο Σύνταγμα της UNESCO (1945), η παγκόσμια έκθεση επιχειρεί:

- Να αναλύσει την πολιτισμική ποικιλομορφία από κάθε άποψη, αποκαλύπτοντας την πολυπλοκότητα των υφιστάμενων διαδικασιών και συγχρόνως να εντοπίσει το κοινό νήμα ανάμεσα στις διαφορετικές πιθανές ερμηνείες του όρου.
- Να παρουσιάσει τη σημασία της πολιτισμικής ποικιλομορφίας σε διαφορετικούς τομείς (γλώσσα, εκπαίδευση, επικοινωνίες, λαϊκή τέχνη), ο καθένας από τους οποίους μπορεί να συμβάλει στη διατήρηση και την προβολή της διαφορετικότητας.
- Να πείσει τους ιθύνοντες και τους φορείς λήψης αποφάσεων για τη σημασία της επένδυσης στην πολιτισμική ποικιλομορφία ως συστατικού στοιχείου του διαπολιτισμικού διαλόγου, καθώς μπορεί να αναθεωρήσει τις προσεγγίσεις στην αειφόρο ανάπτυξη, να διασφαλίσει την αποτελεσματική εφαρμογή των καθολικά αναγνωρισμένων ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ελευθεριών και να ενισχύσει την κοινωνική συνοχή και δημοκρατική διακυβέρνηση.

Τι είναι η πολιτιστική ποικιλομορφία;

Στη Διακήρυξη του Mexico City (1982) σχετικά με τις Πολιτιστικές Στρατηγικές, πολιτισμός ορίζεται ως «το σύνολο των πνευματικών, υλικών, διανοητικών και συναισθηματικών γνωρισμάτων που χαρακτηρίζουν μια κοινωνία ή μια κοινωνική ομάδα, συμπεριλαμβανομένων όχι μόνο των τεχνών και των γραμμάτων αλλά και των τρόπων ζωής, των θεμελιωδών ανθρωπίνων δικαιωμάτων, των συστημάτων αξιών, των παραδόσεων και των αντιλήψεων». Ο πιο πάνω ορισμός αποτρέπει την υιοθέτηση ενός περιοριστικού, μονοδιάστατου ορισμού καθώς δεν εστιάζει αποκλειστικά σε μια συγκεκριμένη πτυχή (π.χ. θρησκεία).

Σημαντικό στοιχείο στην κατανόηση της πολιτιστικής ετερότητας είναι η ερμηνεία του πολιτισμού ως κάτι μεταβλητό και όχι στατικό, ως μια δυναμική, εξελικτική διαδικασία, ιδιαίτερη σε κάθε κοινωνία. Στα πλαίσια της δράσης της, η UNESCO, εκτός από την προστασία και τη διατήρηση των μνημείων που βρίσκονται σε κίνδυνο, και των τοπικών παραδόσεων, αναλαμβάνει επικουρικό ρόλο στην αποτελεσματική διαχείριση της πολιτιστικής ποικιλομορφίας από άτομα και κοινωνίες. Τονίζοντας τη θετική σημασία της ετερότητας, της δυναμικής αλλαγής των πολιτισμών, της δεκτικότητας και της δημιουργικής αφομοίωσης, παροτρύνει άτομα και ομάδες να εντοπίσουν στο «διαφορετικό» κίνητρα για εξέλιξη μέσα από την αλληλεπίδραση, αντί να οχυρωθούν πίσω από κλειστές ταυτότητες.

Παγκοσμιοποίηση και πολλαπλές ταυτότητες

Η παγκοσμιοποίηση, με τη συνακόλουθη αύξηση της διεθνούς κινητικότητας, της μετανάστευσης και του παγκόσμιου τουρισμού, είχε αμφιλεγόμενες επιδράσεις. Άλλοτε αντιμετωπίζεται ως ευκαιρία εμπλουτισμού, άλλοτε σαν απώλεια της σταθερότητας και της εθνικής ταυτότητας. Σίγουρα έχει διευκολύνει τη μεταφορά και την ανταλλαγή εμπειριών και επιδράσεων ανάμεσα στους λαούς και συνέβαλε στη διεύρυνση της γνώσης για διαφορετικούς πολιτισμούς. Αναθεωρώντας τις πολιτισμικές κατηγορίες και αναγνωρίζοντας την ποικιλία των στοιχείων που συνθέτουν τις ταυτότητες, μπορεί κανείς να μετατοπίσει το κέντρο βάρους από τις διαφορές των ομάδων που έρχονται σε επαφή, στην εξέλιξη μέσω της αλληλεπίδρασης. Μια τέτοια προσέγγιση περιορίζει τις εντάσεις ανάμεσα στις διαφορετικές ταυτότητες και συμβάλλει στην εθνική ενότητα, που βασίζεται στην κατανόηση της κοινωνικής συνοχής ως τη δημιουργική αφομοίωση των ποικίλων συστατικών στοιχείων της.

Διαπολιτισμικός Διάλογος

Στην έκθεση δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στο μεταβλητό χαρακτήρα της πολιτισμικής ταυτότητας και στην αλληλεξάρτηση των διαφορετικών πολιτισμών, κάτι που γίνεται κατανοητό μέσα από το διάλογο. Η επιτυχία του διαπολιτισμικού διαλόγου δεν καθορίζεται τόσο από μια επιφανειακή γνώση του άλλου, αλλά από την ικανότητα ν' ακούει κανείς, την ευελιξία, την ενσυναίσθηση (empathy), τη μετριοπάθεια και τη φιλοξενία. Μέσα από διάφορες πρωτοβουλίες επιδιώκεται η καλλιέργεια των γνωρισμάτων αυτών κυρίως στους νέους ανθρώπους (προγράμματα συμμετοχής σε καλλιτεχνικές, αθλητικές ή άλλες δραστηριότητες). Επίσης, προωθείται η δημιουργία κοινής ιστορικής μνήμης, μέσα από την αναγνώριση των λαθών και το διάλογο για ζητήματα αντιπαράθεσης μεταξύ διαφορετικών λαών, με στόχο την αποφυγή διαστροφής ή παρερμηνείας των γεγονότων και της πρόσληψής τους, την αποκατάσταση της ειρήνης και την αποφυγή μελλοντικών συγκρούσεων.

Γλώσσες και Εκπαίδευση

Η γλωσσική ποικιλομορφία αντανακλά τη δημιουργική προσαρμογή των ανθρώπινων ομάδων στο μεταβλητό φυσικό και κοινωνικό τους περιβάλλον. Απ' αυτή την άποψη, οι γλώσσες δεν είναι απλώς επικοινωνιακό εργαλείο αλλά αντιπροσωπεύουν την πρώτη ύλη των πολιτιστικών εκφράσεων, είναι φορείς ταυτότητας, αξιών και κοσμοθεωριών. Σήμερα υπολογίζεται ότι υπάρχουν 6000-8000 ομιλούμενες γλώσσες. Για να διασφαλιστεί η βιωσιμότητά τους γίνονται προσπάθειες να προωθηθεί η πολυγλωσσία, η μετάφραση και η εκπαίδευση στις τοπικές γλώσσες. Όσον αφορά στο εκπαιδευτικό σύστημα και στους φορείς διά βίου εκπαίδευσης σε μια κοινωνία, είναι απαραίτητο να προωθούν την πολυπολιτισμικότητα, την ανοχή, την αποδοχή και τη δημιουργική αφομοίωση του διαφορετικού. Οι τέχνες, οι ανθρωπιστικές επιστήμες, τα πολυμέσα, οι επισκέψεις σε μουσεία και τα ταξίδια βοηθούν στην καλλιέργεια κριτικού πνεύματος, απαραίτητου για την καταπολέμηση μονοδιάστατων αντιλήψεων και την προσαρμογή σε πολιτιστικά ποικίλο κοινωνικό περιβάλλον.

Διεθνείς στρατηγικές για ανάπτυξη και ειρήνη

Σε αντίθεση με ευρέως διαδεδομένες απόψεις, δεν υπάρχουν προδιαγεγραμμένες πορείες ή μοναδικά μοντέλα ανάπτυξης για μια κοινωνία. Μια αποτελεσματική στρατηγική αειφόρου ανάπτυξης δεν μπορεί να είναι πολιτισμικά ουδέτερη αλλά χρειάζεται να λαμβάνει υπόψη τη δυναμική αλληλεπίδραση ανάμεσα στις διαφορετικές κουλτούρες και τα διαπλεκόμενα οικονομικά, κοινωνικά και περιβαλλοντικά προβλήματα του πλανήτη συνολικά. Στον ανεπτυγμένο κόσμο επικρατεί μια τάση αιτιοκρατικής συσχέτισης ανάμεσα στον «πολιτισμό» και την «υπόανάπτυξη». Ωστόσο, μια πιο διευρυμένη αντίληψη, που λαμβάνει υπόψη την πολιτιστική ποικιλομορφία, αμφισβητεί την απευθείας εξίσωση της ανάπτυξης με την μεγιστοποίηση του κέρδους και τη συγκέντρωση υλικών αγαθών. Η κατανόηση των πολιτιστικών διαφορών και των ποικίλων αντιλήψεων είναι απαραίτητη για την καταπολέμηση της φτώχειας, που αποτελεί παραβίαση βασικών ανθρωπίνων δικαιωμάτων και για την οποία δεν υπάρχει καμιά αποδεκτή αιτιολογία στη βάση του πολιτισμού (ως "πεπρωμένο" ή αναπόφευκτη κοινωνική ιεραρχία).

Επιλογικά

Είναι επιτακτική η ανάγκη επένδυσης στην πολιτιστική ποικιλομορφία και το διάλογο. Η ευρύτερη ενσωμάτωση της πολιτιστικής ποικιλομορφίας στην κρατική πολιτική – ακόμα και σε τομείς που παρουσιάζονται απομακρυσμένοι από τον χώρο του πολιτισμού – μπορεί να βοηθήσει στην ανανέωση των προσεγγίσεων της διεθνούς κοινότητας ως προς την ανάπτυξη, την οικοδόμηση της ειρήνης και την αποφυγή των συγκρούσεων. Ο πολιτισμός αποτελεί σημείο τομής ανάμεσα στους τρεις παράγοντες αειφόρου ανάπτυξης: οικονομία, κοινωνία, περιβάλλον. Όσον αφορά στην ειρήνη και την πρόληψη συγκρούσεων, η αναγνώριση της πολιτιστικής ποικιλομορφίας τοποθετεί στο επίκεντρο την «ενότητα μέσω της ποικιλίας», που σημαίνει την κοινή ανθρωπινή ουσία και αξία. Τέλος, η πολιτιστική ποικιλομορφία όχι μόνο δεν αποτελεί πιθανό κίνδυνο για τα καθολικά διακηρυγμένα ανθρώπινα δικαιώματα, αλλά διευκολύνει την αποτελεσματική άσκησή τους, ενισχύει την κοινωνική συνοχή και προωθεί ανανεωμένες μορφές δημοκρατικής διακυβέρνησης.

▶ Η **Παγκόσμια Έκθεση** στοχεύει στην προώθηση της κατανόησης της πολιτιστικής ποικιλομορφίας εξετάζοντας ορισμένες προκαταλήψεις όπως:

• **«Η παγκοσμιοποίηση αναπόφευκτα οδηγεί σε πολιτιστική ομογενοποίηση».**

Ενώ η παγκοσμιοποίηση φαίνεται να αποδυναμώνει την πολιτιστική ποικιλομορφία από μια άποψη, με το να προβάλλει πρότυπα τρόπων ζωής, παραγωγής και κατανάλωσης, εξίσου βοηθά στην προώθησή της με τρόπους που αναφέρονται στην Έκθεση.

• **«Η πολιτιστική ποικιλομορφία και ο διαπολιτισμικός διάλογος είναι αλληλοαποκλειόμενα»**

Αντί να αντικρίζεται ο κόσμος σαν μια πολλαπλότητα πολιτισμών, είτε με όρους σύγκρουσης («Σύγκρουση των πολιτισμών»/Clash of Civilizations) είτε διαλόγου (η «Συμμαχία των πολιτισμών»/Alliance of Civilizations), χρειάζεται να προχωρήσουμε προς τη συμφιλίωση των διαφορών, καθώς η αρμονία του συνόλου προκύπτει από τη δεκτικότητα στο «άλλο» και τη δημιουργική αφομοίωσή του. Η πολιτιστική ποικιλομορφία αποτελεί προϋπόθεση του διαπολιτισμικού διαλόγου και αντί-

στροφα. Χωρίς το διάλογο, η δυναμική της αλλαγής που βρίσκεται στον πυρήνα της πολιτιστικής ποικιλομορφίας δε διατηρείται και η ποικιλία χάνεται ή υποβαθμίζεται ως επακόλουθο του αυτο-περιορισμού. Ο διάλογος, συμπεριλαμβανομένου και του διαθρησκευτικού διαλόγου (που εννοείται ως διάλογος ανάμεσα σε πνευματικές και διανοητικές παραδόσεις), δε σημαίνει ότι αρνείται κανείς τις πεποιθήσεις του, αλλά ότι παραμένει ανοικτός και δεκτικός σε καινούργια ερεθίσματα.

• **«Η πολιτιστική ποικιλομορφία και η οικονομική ανάπτυξη είναι ασύμβατα μεταξύ τους»**

Στην πράξη, η πολιτιστική ποικιλομορφία διεισδύει σε όλους τους τομείς της οικονομίας, από το μάρκετινγκ και τη διαφήμιση μέχρι τα χρηματοοικονομικά και τη διοίκηση επιχειρήσεων. Η ποικιλομορφία μετατρέπεται σε παράγοντα ανάπτυξης καθώς ενθαρρύνει τη δημιουργικότητα και την καινοτομία μέσα σε μια επιχείρηση, ιδιαίτερα κοινωνικού τύπου. Η καλλιέργεια “πολιτιστικής νοημοσύνης” και προσαρμοστικότητας είναι ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα αξιοποίησης της πολιτιστικής ποικιλομορφίας στον τομέα της αγοράς και της οικονομίας.

Το 2010 ανακηρύχθηκε Διεθνές Έτος Προσέγγισης των Πολιτισμών, με στόχο να αναδείξει τα οφέλη της πολιτιστικής ποικιλομορφίας, αναγνωρίζοντας τη σημασία της ανταλλαγής μεταξύ διαφορετικών πολιτισμών και τους συνεκτικούς δεσμούς μεταξύ τους. Πολιτισμός δεν είναι μόνο οι τέχνες και οι ανθρωπιστικές επιστήμες, αλλά επίσης και οι τρόποι ζωής, τα συστήματα αξιών, οι διαφορετικοί τρόποι συνύπαρξης, οι παραδόσεις και οι αντιλήψεις. Για το λόγο αυτό, η προστασία και η προβολή του πλούτου της ποικιλομορφίας θέτει νέες προκλήσεις σε τοπικό, εθνικό και διεθνές επίπεδο και προϋποθέτει την ενσωμάτωση των αρχών του διαλόγου και της αμοιβαίας κατανόησης σε όλους τους τομείς δράσης, κυρίως στην εκπαίδευση, τις επιστήμες, τον πολιτισμό και τις επικοινωνίες. Απώτερος σκοπός είναι να αναθεωρηθούν και να καταρριφθούν εσφαλμένες πολιτιστικές αναπαραστάσεις, αξίες και στερεότυπα.

ΑΥΛΗ

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ

ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ

▶ Από τις εγγραφές στον Κατάλογο της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς

Λατρεία και έθιμα Mazu, Κίνα

Η Mazu είναι η πιο αγαπητή θεά της θάλασσας στην Κίνα και βρίσκεται στο επίκεντρο ποικίλων δοξασιών και εθίμων, προφορικών παραδόσεων, θρησκευτικών τελετών και λαϊκών γιορτών στις παράκτιες περιοχές της χώρας. Πιστεύεται ότι η Mazu έζησε το 10ο αιώνα στο νησί Meizhou, όπου αφιέρωσε τον εαυτό της στην υπηρεσία των συνανθρώπων της και πέθανε προσπαθώντας να διασώσει το πλήρωμα ενός πλοίου. Οι ντόπιοι έκτισαν ένα ναό προς τιμήν της και άρχισαν να τη λατρεύουν σαν θεότητα. Γιορτάζεται δυο φορές το χρόνο και στο διάστημα αυτό οι κάτοικοι σταματούν να δουλεύουν και θυσιάζουν θαλάσσια ζώα, λατρεύουν αγάλματα της θεάς και συμμετέχουν σε χορούς και άλλες παραστάσεις. Μικρότερες τελετές για τη θεά γίνονται και στους υπόλοιπους 5000 ναούς της Mazu στον κόσμο, καθώς και σε σπίτια. Μεταξύ άλλων, αφιερώνονται στη θεά λουλούδια, κεριά, πυροτεχνήματα, και βραδινές πομπές με λυχνίες. Οι ακόλουθοί της παρακαλούν τη Mazu για την ειρήνη, για εγκυμοσύνη ή για προβλήματα υγείας. Η λατρεία της είναι βαθιά ενσωματωμένη στη ζωή των κατοίκων των παραλιακών περιοχών της Κίνας και αποτελεί σημαντικό πολιτιστικό δεσμό που προωθεί την οικογενειακή αρμονία, την κοινωνική συνοχή και την ταυτότητα των κοινοτήτων.

© Gao Yacheng

Παραδοσιακή κατασκευή ξύλινων χειροποίητων παιχνιδιών στο Hrvatsko Zagorje, Κροατία

Στα χωριά που βρίσκονται στη διαδρομή για το προσκύνημα της Παναγίας του χιονιού στη Βόρεια Κροατία, την Marija Bistrica στο Hrvatsko Zagorje, αναπτύχθηκε μια παραδοσιακή τεχνική κατασκευής ξύλινων παιδικών παιχνιδιών. Οι κάτοικοι χρησιμοποιούν μαλακό ξύλο λεμονιάς, ιτιάς ή σφεντάμι, κι αφού το αποξηράνουν, το σκαλίζουν με παραδοσιακά εργαλεία. Στη συνέχεια, οι γυναίκες διακοσμούν με αυτοσχέδια μοτίβα τα παιχνίδια, χρησιμοποιώντας οικολογικά υλικά για το βάψιμο. Σφουρίκτρες, αλογάκια, μικρά έπιπλα και ανθρώπινες φιγούρες κατασκευάζονται ακόμη και σήμερα, όμοια με αυτά που φτιάχνονταν έναν αιώνα πριν – παρόλο που στην πραγματικότητα κανένα δεν μπορεί να είναι ακριβώς το ίδιο με κάποιο άλλο, αφού πρόκειται για χειροποίητα αντικείμενα. Είναι ιδιαίτερα δημοφιλή στους ντόπιους και τους τουρίστες και πωλούνται σε πανηγύρια, αγορές και καταστήματα στον υπόλοιπο κόσμο. Με το πέρασμα των χρόνων, παράλληλα με τη δημιουργία των παραδοσιακών μοντέλων, προστέθηκαν και νέα παιχνίδια, όπως αυτοκινητάκια, μικρά αεροπλάνα και φορτηγά, τα οποία αντανακλούν την πραγματικότητα των παιδιών σήμερα.

Γιορτή Busó στο Mohács-καρναβάλι για το τέλος του χειμώνα, Ουγγαρία

Οι γιορτές Busó στο Mohács στη νότια Ουγγαρία είναι ένα καρναβάλι που πραγματοποιείται κάθε χρόνο στα τέλη Φεβρουαρίου, σαν γιορτή για το τέλος του χειμώνα. Ονομάζεται έτσι από τους busós, που είναι άνθρωποι μασκαρεμένοι με τρομακτικές στολές – ξύλινες μάσκες και προβιές. Το φεστιβάλ είναι πολυπρόσωπο και περιλαμβάνει διαγωνισμό παιδικού κουστουμιού,

© Vlastislav Barac

© Nikos Adam

έκθεση χειροποίητης μάσκας, άφιξη περισσότερων από 500 busós σε βάρκες στον Δούναβη και στη συνέχεια πομπή στην πόλη πάνω σε οχήματα που τα σέρνουν άλογα, καύση στην κεντρική πλατεία ενός φερέτρου που συμβολίζει το χειμώνα, παραδοσιακές μουσικές και χορούς σε όλη την πόλη. Η παράδοση ξεκίνησε από μια μειονότητα Κροατών στο Μοχάτσ (σημ: στην Κροατία υπάρχει μια παρόμοια παράδοση, με ανάλογα κουστούμια), όμως σήμερα το busó αποτελεί το γενικό έμβλημα της πόλης και ανάμνηση μεγάλων γεγονότων της ιστορίας της. Δεν πρόκειται απλώς για ένα κοινωνικό γεγονός, αλλά αποτελεί επίσης έκφραση του ανήκειν σε μια πόλη, μια κοινωνική ομάδα ή έθνος. Διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην τοπική κοινωνία, καθώς προσφέρει μια ευκαιρία αυτό-έκφρασης στα πλαίσια μιας κοινότητας. Η τέχνη που χρειάζεται για το φεστιβάλ (μάσκες, κουστούμια, μουσική, κά) διατηρείται από οργανωμένα σύνολα busós ποικίλης προέλευσης, που φροντίζουν να κληροδοτήσουν τις τεχνικές αυτές στις νεότερες γενιές.

Gagaku, Ιαπωνία

Το Gagaku είναι η αρχαιότερη από τις παραδοσιακές γιαπωνέζικες παραστατικές τέχνες και χαρακτηρίζεται από μακρόσυρτα τραγούδια και ανάλογες χορευτικές κινήσεις. Παρου-

σιάζεται σε τελετές στο Αυτοκρατορικό Παλάτι ή σε θέατρα στην Ιαπωνία, και περιλαμβάνει τρεις διαφορετικές τέχνες. Η πρώτη, Kíniburi no Utamai, παρουσιάζει αρχαία γιαπωνέζικα τραγούδια, με συνοδεία άρπας, φλάουτου και απλής χορογραφίας. Η δεύτερη αποτελείται από ορχηστρική μουσική (κυρίως πνευστά) και έναν τελετουργικό χορό που αναπτύχθηκε στην Ασιατική ήπειρο και στη συνέχεια υιοθετήθηκε από Ιάπωνες καλλιτέχνες. Η τρίτη, Utamono, χορεύεται με φωνητική μουσική, της οποίας τα λόγια περιλαμβάνουν γιαπωνέζικα παραδοσιακά τραγούδια και κινέζικα ποιήματα. Το Gagaku, αν και επηρεάστηκε από πολιτικά γεγονότα και την κουλτούρα διαφορετικών περιόδων κατά τη μακρόχρονη πορεία της εξέλιξής του, εξακολουθεί να διδάσκεται σε μαθητές της Μουσικής Ακαδημίας της Αυτοκρατορικής Αυλής, από δασκάλους που προέρχονται από καλλιτεχνικές οικογένειες με παράδοση στο Gagaku. Αποτελεί σημαντικό δείγμα της γιαπωνέζικης ταυτότητας, εμπειρικλείει στοιχεία της κοινωνικής ιστορίας της Ιαπωνίας, επιδεικνύοντας παράλληλα με ποιο τρόπο πολλαπλές πολιτιστικές παραδόσεις μπορούν να συγχωνευτούν σε μια ενιαία κληρονομιά και να ανανεώνονται διαρκώς στο πέρασμα των χρόνων.

© Music Department of the Imperial Household

ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΤΟΣ ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑΣ

► Το 2002, στη διάρκεια της Παγκόσμιας Διάσκεψης για την Αειφόρο Ανάπτυξη, η διεθνής κοινότητα απο-

φάσισε να αντιμετωπίσει με μεγαλύτερη σοβαρότητα την κρίση της βιοποικιλότητας. Τα κράτη δεσμεύτηκαν «μέχρι το 2010 να επιτύχουν αισθητή μείωση του ρυθμού απώλειας της βιοποικιλότητας, ως μια συμβολή στην καταπολέμηση της φτώχειας και προς όφελος κάθε μορφής ζωής στη γη». Δυστυχώς, ο στόχος αυτός αποδείχτηκε πολύ φιλόδοξος, και παρά τις συντονισμένες προσπάθειες που γίνονται, η ποικιλία των ειδών εξακολουθεί να κινδυνεύει και να περιορίζεται. Η βιοποικιλότητα απειλείται από την ανθρώπινη δραστηριότητα στον κόσμο, καθώς όλα τα οικοσυστήματα της Γης έχουν υποστεί δραματικές αλλαγές. Η παρούσα απώλεια της βιοποικιλότητας και άλλες συναφείς αλλαγές στο περιβάλλον κινούνται με ρυθμούς πρωτοφανείς στην ανθρώπινη ιστορία, χωρίς να υπάρχουν ενδείξεις επιβράδυνσης αυτής της διαδικασίας. Πολλά είδη ζώων και φυτών έχουν περιοριστεί σε αριθμό ή γεωγραφική κατανομή και, παρόλο που η εξαφάνιση των ειδών ήταν πάντοτε μέρος της ιστορίας της γης, στις μέρες μας ο άνθρωπος παράγοντας έχει αυξήσει το ρυθμό εξαφάνισης κατά 100 φορές σε σχέση με το φυσικό, σε βαθμό που οι επιστήμονες μιλούν ήδη για το μεγαλύτερο κύμα εξαφάνισης ειδών από την εποχή των δεινοσαύρων. Η διατήρηση της βιοποικιλότητας, η βιώσιμη αξιοποίηση της και η ισότιμη κατανομή των πλεονεκτημάτων από την εκμετάλλευσή της ήταν οι κύριοι στόχοι της Διάσκεψης του Ρίο ντε Τζανέιρο για τον Πλανήτη (1992), όταν συντάχθηκε η σύμβαση για προστασία της βιολογικής ποικιλίας. Σήμερα, η συμφωνία αυτή τυγχάνει ευρείας υποστήριξης ανά το παγκόσμιο καθώς έχει υπογραφεί από 189 κράτη και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Τι είναι η Βιοποικιλότητα;

Με τον όρο βιοποικιλότητα εννοούμε την ποικιλία των μορφών ζωής στον πλανήτη μας. Περιλαμβάνει όλους τους ζωντανούς οργανισμούς με το μοναδικό γενετικό υλικό τους και κυμαίνεται από τους μικροσκοπικούς ιούς στα μεγαλύτερα ζώα του πλανήτη (όπως η μπλε φάλαινα), από μικρά φύκια και μεγάλα φυτά όπως το δέντρο sequoia και τοπία που συντίθενται από ποικίλα οικοσυστήματα. Ο άνθρωπος αποτελεί επίσης κομμάτι της βιοποικιλότητας.

Ποια η σημασία της;

Η ποικιλία των οικοσυστημάτων συμβάλλει σημαντικά στη διατήρηση των ειδών που ζούν σ' αυτά και στην ανθρώπινη ευημερία. Για παράδειγμα, τα θαλάσσια οικοσυστήματα ρυθμίζουν τη θερμοκρασία της γης και εξασφαλίζουν τροφή και ψυχαγωγία στον άνθρωπο. Τα τροπικά δάση παρέχουν οικοδομικές πρώτες ύλες και τροφή για τις τοπικές κοινότητες και βοηθούν στον περιορισμό του φαινομένου του θερμοκηπίου με την απορρόφηση διοξειδίου του άνθρακα από την ατμόσφαιρα. Η ευρύτερη ποικιλία των ειδών οδηγεί σε οικοσυστήματα που είναι πιο ευπροσάρμοστα και ανθεκτικά στις αλλαγές των περιβαλλοντικών συνθηκών. Το κάθε είδος εκπληρώνει ένα συγκεκριμένο ρόλο στον κύκλο της ζωής και η επιβίωσή του εξαρτάται από άλλα είδη. Αυτή η ισορροπία διαταράσσεται όταν ένα είδος εξαφανιστεί.

Γιατί κινδυνεύει η βιοποικιλότητα;

Ο βαθμός απώλειας των ειδών είναι ανησυχητικός. Το IUCN (International Union for Conservation of Nature) σημειώνει ότι απειλούνται με εξαφάνιση 1 στα 8 είδη πουλιών, 1 στα 4 είδη θηλαστικών, 1 στα 3 κωνοφόρα φυτά, 1 στα 3 αμφίβια και 6 στις 7 θαλάσσιες χελώνες. Επιπλέον, 75% της γενετικής ποικιλίας των γεωργικών καλλιεργειών έχει χαθεί ενώ στο ίδιο ποσοστό κυμαίνεται και η υπερ-εκμετάλλευση των ιχθυοτροφείων ανά τον κόσμο. Οι επιστήμονες υπολογίζουν ότι τα οικοσυστήματα της γης έχουν περιορίσει την ικανότητά παροχής ζωτικών υπηρεσιών από τις οποίες όλοι εξαρτώμαστε, όπως η παροχή πόσιμου νερού και τροφής, ρύθμιση του κλίματος και διαμόρφωση γόνιμου εδάφους.

Με την αύξηση του πληθυσμού, τις προσδοκίες για καλύτερες συνθήκες διαβίωσης και την οικονομική ανάπτυξη που οδηγεί σε περιβαλλοντικές αλλαγές, η βιοποικιλότητα απειλείται, με άμεσους τρόπους (απώλεια κατοικίας, αλλαγές στη χρήση της γης, κλιματικές αλλαγές, εισβολή παρεισάκτων ειδών, υπερ-εκμετάλλευση και μόλυνση) αλλά και με έμμεσους τρόπους (αναποτελεσματική διακυβέρνηση ή ελλιπή νομικά πλαίσια ως προς την προστασία του περιβάλλοντος). Όλοι αυτοί οι παράγοντες αλληλεπιδρούν.

© James Watt, Seapics

Αριθμοί

- Απειλούνται με εξαφάνιση 17,291 είδη από τα 47,677 που αξιολογήθηκαν μέχρι τώρα, 1895 από τα 6.285 αμφίβια του πλανήτη, 1 στα 8 είδη πουλιών, 1 στα 4 είδη θηλαστικών, 1 στα 3 κωνοφόρα φυτά, 1 στα 3 αμφίβια και 6 στις 7 θαλάσσιες χελώνες
- Από τα 5,490 θηλαστικά του κόσμου, 79 έχουν εξαφανιστεί, 188 διατρέχουν σοβαρό κίνδυνο εξαφάνισης, 449 κινδυνεύουν επίσης με εξαφάνιση και 505 είναι ευάλωτα
- Στον Β. Ατλαντικό ο αριθμός των ψαριών έχει περιοριστεί κατά 66% τα τελευταία 50 χρόνια
- 6 εκ. εκτάρια πρωτογενών δασών χάνονται κάθε χρόνο από το έτος 2000

Βιοποικιλότητα και Ανάπτυξη

Οι περισσότεροι από τους φτωχότερους πληθυσμούς στον κόσμο, κυρίως σε αγροτικές περιοχές, εξαρτώνται άμεσα από τη βιοποικιλότητα σε ποσοστό 90% των αναγκών τους σε τρόφιμα, καύσιμα, φαρμακευτικά προϊόντα, στέγη και διακίνηση. Κυνήγια, ψάρια και άλλα προϊόντα της γης τυχάνουν εμπορικής εκμετάλλευσης ούτως ώστε οι άνθρωποι να εξασφαλίσουν άλλα βασικά αγαθά, όπως σαπούνι, είδη ένδυσης και σχολική ύλη. Η διατήρηση της βιοποικιλότητας είναι ακριβώς ένας τρόπος να εξασφαλίζουν βραχυπρόθεσμα οι κοινότητες αυτές το εισόδημά τους και μακροπρόθεσμα τις πρώτες ύλες για την ανάπτυξη τους. Η βιοποικιλότητα είναι η βάση στην οποία οικοδομούνται οι ντόπιες βιοτεχνίες όπως για παράδειγμα η αρωματοτεχνία στη Μαδαγασκάρη που χρησιμοποιεί το ylang ylang και τη βανίλια, καθώς και ένα είδος τοπικής δασικής ορχιδέας, την *Angraecum*. Η απώλεια της βιοποικιλότητας συνεπάγεται επίσης την

απώλεια της γενετικής ποικιλίας στις φυτείες, γεγονός που θέτει σε κίνδυνο την ασφαλή σίτιση 1 δις. ανθρώπων από τις πιο ευάλωτες ομάδες του κόσμου. Υπολογίζεται ότι ο περιορισμός της βιοποικιλότητας, η καταστροφή των οικοσυστημάτων και οι συνέπειες της κλιματικής αλλαγής θα αναγκάσουν σε μετανάστευση 200 εκατομμύρια ανθρώπους μέχρι το 2050.

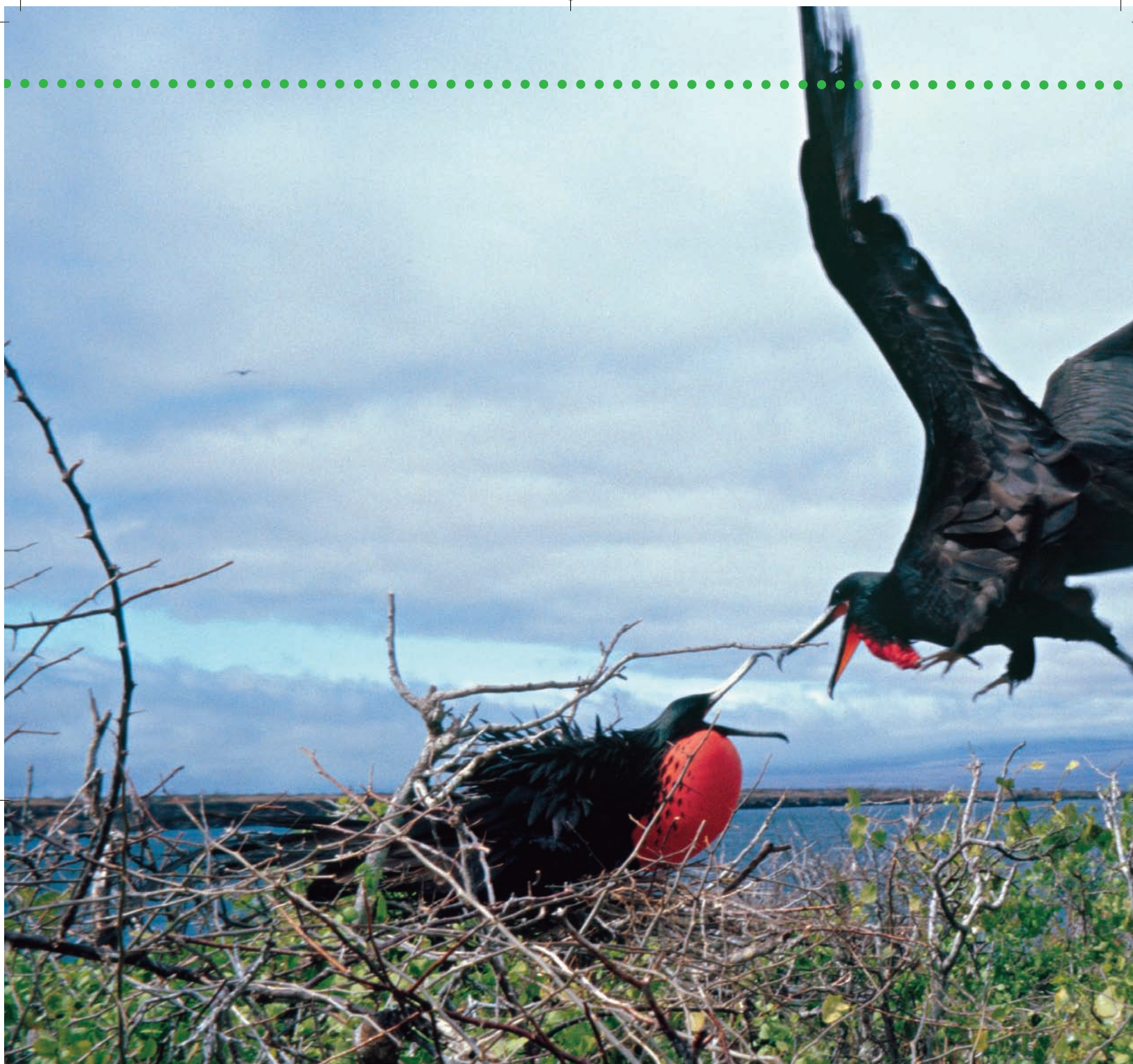
Βιοποικιλότητα και Αναπτυξιακοί Στόχοι της Χιλιετίας

Η διατήρηση της βιοποικιλότητας περιλαμβάνεται και στους Αναπτυξιακούς Στόχους της Χιλιετίας (MDG), ως ενδιαίμεσο στάδιο για την εξάλειψη της φτώχειας μέχρι το 2015. Το 7ο Συνέδριο των συνιστούντων μερών της Σύμβασης για τη Βιολογική Ποικιλία όρισε τους πιο κάτω στόχους:

- Διατήρηση τουλάχιστον 10% κάθε οικολογικής περιφέρειας
- Σταθεροποίηση των πληθυσμών των ειδών
- Περιορισμός της μη βιώσιμης κατανάλωσης

© Louis Rocha

▶ **Οι Αναπτυξιακοί Στόχοι της Χιλιετίας** (Millenium Development Goals) ορίστηκαν από τον οργανισμό Ηνωμένων Εθνών το 2000 για να προωθήσουν την ανάπτυξη μέχρι το 2015 σε 8 τομείς της ανθρώπινης ευημερίας. Ο 7ος στόχος αφορά στη διασφάλιση της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας και αναφέρεται συγκεκριμένα στον περιορισμό της απώλειας της βιολογικής ποικιλίας μέχρι το 2010. Η διατήρηση της βιοποικιλότητας μπορεί να βοηθήσει επίσης στην επίτευξη και των υπόλοιπων αναπτυξιακών στόχων της χιλιετίας. Για παράδειγμα, η καταπολέμηση της ακραίας φτώχειας (Στόχος 1) εξαρτάται από την εφαρμογή βιώσιμων και παραγωγικών αγροτικών μεθόδων. Επιπλέον, η διατήρηση καθαρών νερών και θαλάσσιων ειδών παρέχει αλιεία για τροφή και εμπόριο στις κοινότητες παράκτιων περιοχών. Οι στόχοι 4, 5 και 6 στοχεύουν στη βελτίωση της υγείας και της περίθαλψης κάτι που προϋποθέτει επαρκές πόσιμο νερό και υγιές οικοσύστημα. Η διασφάλιση της πρόσβασης σε υδάτινους και άλλους φυσικούς πόρους, ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και, τέλος, η αναγνώριση του σημαντικού

ρόλου που επιτελούν οι γυναίκες στη διαχείριση των ποικίλων φυσικών πόρων, όπως το νερό και η καύσιμη ξυλεία, συμβάλουν στην ενδυνάμωση των γυναικών και την ισότητα των φύλων (στόχος 3).

Ο κάθε άνθρωπος αποτελεί οργανικό κομμάτι της φύσης, και η τύχη του καθενός είναι άμεσα εξαρτώμενη από τη βιοποικιλότητα για την εξασφάλιση τροφής, νερού, καυσίμων, φαρμάκων και άλλων βασικών αγαθών διαβίωσης. Ωστόσο, αυτή η πλούσια ποικιλία καταστρέφεται λόγω της ανθρώπινης δραστηριότητας. Το σύστημα υποστήριξης της γης από το οποίο εξαρτάμαστε, εξασθενεί και αδυνατεί να ανταποκριθεί στο βαθμό που απαιτείται για τη διατήρηση ισορροπίας στη φύση. Ωστόσο, παρά την απογοήτευση από τους γρήγορους ρυθμούς καταστροφής, κάθε προσπάθεια διάσωσης της βιοποικιλότητας μετρά, ακόμα κι αν η βελτίωση φαίνεται ελάχιστη μπροστά στα όσα απομένουν ακόμη να επιτευχθούν.

© Alison Clayson

Το 2004 το IUCN εγκαινίασε την πρωτοβουλία COUNTDOWN 2010, που αποτελεί ένα ισχυρό δίκτυο οργανώσεων που δουλεύουν μαζί για την επίτευξη του στόχου της βιοποικιλότητας. Αναγνωρίζοντας ότι μόνες τους οι κυβερνήσεις δεν μπορούν να ανταποκριθούν στις ανάγκες αυτής της προσπάθειας, συγκροτήθηκε ένα ενεργό δίκτυο συνεργατών για να υποστηρίξουν έμπρακτα τις κυβερνήσεις. Σήμερα αριθμεί περισσότερους από 400 συνεργάτες, από κυβερνητικούς φορείς και επιχειρήσεις μέχρι τοπικές αρχές και οργανώσεις πολιτών.

Επίσης, στα πλαίσια του Διεθνούς Έτους Βιοποικιλότητας δημιουργήθηκε μια Διακυβερνητική Πλατφόρμα για τη Βιοποικιλότητα και το Οικοσύστημα (Intergovernmental Platform on Biodiversity and Ecosystem Services (IPBES- βλ. <http://ipbes.net>) με στόχο την αξιολόγηση της απώλειας της βιολογικής ποικιλίας και τις συνέπειές της στο οικοσύστημα και την ανθρώπινη ευημερία, καθώς και την άσκηση βοηθητικού ρόλου επηρεάζοντας τα όργανα λήψης αποφάσεων.

Η Σύμβαση της Βιολογικής Ποικιλομορφίας έδωσε το έναυσμα, ώστε το 2002 οι επικεφαλής κρατών και κυβερνήσεων της ΕΕ μαζί με άλλους 130 παγκόσμιους ηγέτες, να δεσμευτούν να μειώσουν σημαντικά το ρυθμό απώλειας της βιοποικιλότητας μέχρι το 2010. Η Σύμβαση έχει υπογραφεί από 189 χώρες, ανάμεσά τους και η Κύπρος, η οποία υπέγραψε τη Σύμβαση στις 12 Ιουνίου 1992 και την επικύρωσε στις 10 Ιουλίου 1996. Μολονότι έχουν επιτευχθεί σοβαρές πρόοδοι και έχουν παρατηρηθεί τα πρώτα συμπτώματα επιβράδυνσης της απώλειας της βιοποικιλότητας, απαιτείται ακόμα επίσπευση των προσπαθειών. Η Κύπρος εργάζεται προς την κατεύθυνση αυτή. Μερικές από τις δράσεις οι οποίες προωθούνται είναι οι εξής:

- ▶ **Διαχείριση βιολογικών πόρων**
- ▶ **Εντοπισμός διαδικασιών και δραστηριοτήτων που μπορεί να έχουν αρνητικές επιπτώσεις στην βιολογική ποικιλομορφία**
- ▶ **Εγκατάσταση και διαχείριση συστήματος προστατευόμενων περιοχών (Δίκτυο "ΦΥΣΗ 2000")**
- ▶ **Έλεγχος ή εξάλειψη μη-γηγενών ειδών που απειλούν οικοσυστήματα/οικοτόπους/άλλα είδη**
- ▶ **Εκπαίδευση και ενημέρωση του κοινού**
- ▶ **Υποβολή εκθέσεων σε τακτά χρονικά διαστήματα**

Για περαιτέρω προστασία της βιοποικιλότητας έχουν οριστεί τέσσερις Περιοχές Προστασίας της Χλωρίδας και της Πανίδας: Η κορυφή του Τριπύλου (823 εκτάρια) για προστασία των συστάδων του κυπριακού κέδρου και του αγρινού, καθώς και η Μαδαρή (1187,8 εκτάρια), οι Μαύροι Κρεμμοί στο Δάσος Πάφου (2557,6 εκτάρια) και 220 εκτάρια του Δάσους Τροόδους για προστασία σπάνιων ή απειλούμενων φυτών και των βιοτόπων τους. Επίσης το μεγαλύτερο μέρος του Δάσους Τροόδους (περίπου 90 τ.χλμ.) έχει κηρυχθεί σε εθνικό πάρκο, με κύρια λειτουργία την αναψυχή του κοινού.

Για περισσότερες πληροφορίες:

<http://www.cyprus.gov.cy/moa/agriculture.nsf>

▶ **Εντυπωσιακός ήταν ο αριθμός των φωλιών της Πράσινης Χελώνας (*Chelonia mydas*) και της Καρέτα Καρέτα (*Caretta caretta*) που εντοπίστηκαν φέτος στις παραλίες του Ακάμα.**

Το πρόγραμμα για την προστασία των δύο ειδών χελωνών που απειλούνται με εξαφάνιση εφαρμόζεται στην Κύπρο με πολύ μεγάλη επιτυχία από το 1977, κάτι που αναγνωρίζεται και από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η Κύπρος θεωρείται πρότυπο για πολλές χώρες της Μεσογείου οι οποίες αποστέλλουν αντιπροσωπείες τους για να παρακολουθήσουν ειδικά σεμινάρια για τη διάσωση του είδους. Οι εμπειρογνώμονες δεν έχουν ακόμη προσδιορίσει τα αίτια της αύξησης αυτής, και για την ώρα τείνουν να συσχετίζουν το φαινόμενο με την αλλαγή του κλίματος στην περιοχή της Μεσογείου. Είναι πιθανόν, δηλαδή, η αύξηση της θερμοκρασίας να βοηθά στην ωοτοκία των χελωνών. Το κέντρο εφαρμογής αυτού του προγράμματος είναι η παραλία της Λάρας όπου μεταφέρονται οι περισσότερες φωλιές και γίνεται η εκκόλαψη. Οι χελώνες ζουν περίπου 100 χρόνια και αρχίζουν να γεννούν όταν φτάσουν σε ηλικία 25 χρόνων περίπου. Το πιο εντυπωσιακό στοιχείο για τη συμπεριφορά τους είναι ότι μετά από τόσα χρόνια επιστρέφουν για να γεννήσουν στην παραλία όπου έγινε και η εκκόλαψη των αυγών, διανύοντας τεράστιες αποστάσεις κολυμπώντας στη θάλασσα.

▶ **Πρόγραμμα Άνθρωπος και Βίοςφαιρα (Man and Biosphere)**

Το Πρόγραμμα MAB στοχεύει στη βελτίωση της σχέσης του ανθρώπου με το περιβάλλον μέσω της έρευνας και της ανάπτυξης δεξιοτήτων. Τέθηκε σε εφαρμογή στις αρχές του 1970 και μελετά τις οικολογικές, κοινωνικές και οικονομικές πιέξεις της απώλειας της βιοποικιλότητας εξετάζοντας παράλληλα τρόπους περιορισμού της.

Για περισσότερες πληροφορίες:
<http://portal.unesco.org/science>

Χρήσιμες Συνδέσεις:

Κυπριακό Ίδρυμα Προστασίας του Περιβάλλοντος:

<http://www.conservation.org.cy/>

Κυπριακό Κέντρο Περιβαλλοντικών Μελετών:

<http://www.esc.com.cy/index.htm>

Cyprus Biodiversity Platform:

<http://www.cybioplatform.intercol.edu/index.htm>

International Union for Conservation of Nature:

<http://www.iucn.org/>

The IUCN Red List of Threatened Species:

<http://www.iucnredlist.org/>

Convention on Biological Diversity:

<http://www.cbd.int/>

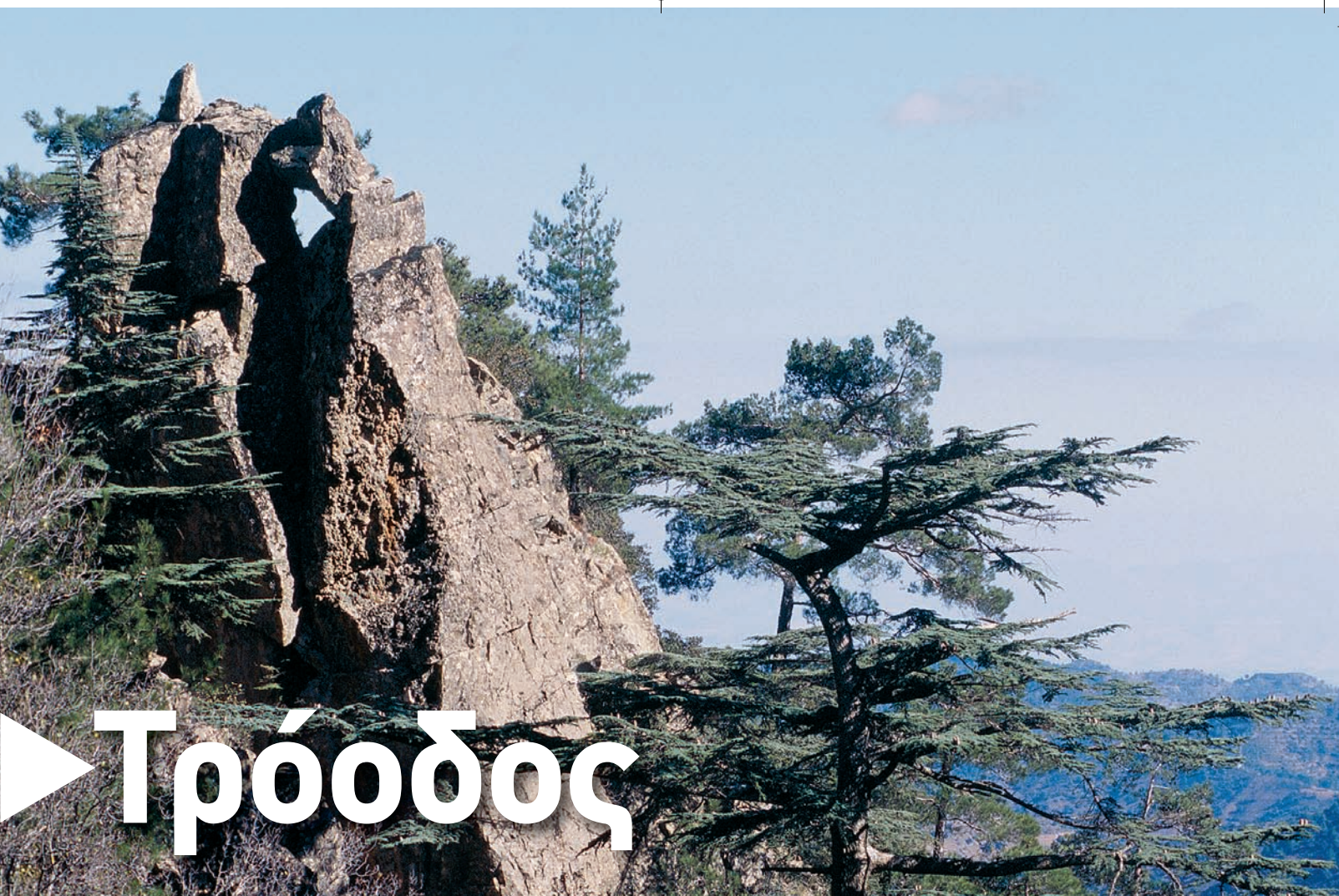
The Economics of Ecosystems and Biodiversity:

<http://www.teebweb.org/>

Βάση Δεδομένων/εκπαιδευτικό υλικό για τη Βιοποικιλότητα:

<http://publishing.unesco.org/>

© Thersell, J.W.

▶ Τρόδος

Από τον κατάλογο υποψήφιων μνημείων Παγκόσμιας Πολιτιστικής και Φυσικής Κληρονομιάς

Εκτός από τα μνημεία τα οποία έχουν ήδη εγγραφεί στον Κατάλογο Παγκόσμιας Πολιτιστικής και Φυσικής Κληρονομιάς, κάθε κράτος μέλος της Σύμβασης διατηρεί επίσης έναν εθνικό προκαταρκτικό κατάλογο με μνημεία και βιοτόπους εξέχουσας σημασίας, υποψήφια για μελλοντική συμπερίληψη στον κατάλογο της UNESCO για την Παγκόσμια Κληρονομιά. Μεταξύ άλλων μνημείων της Κύπρου, στον κατάλογο αυτό περιλαμβάνεται η οροσειρά του Τρόδους και πιο συγκεκριμένα ο Όλυμπος.

Ο Οφιόλιθος Τρόδους ή η Ζώνη Τρόδους δεσπόζει του κεντρικού τμήματος του νησιού και αποτελεί το γεωλογικό πυρήνα της Κύπρου. Εμφανίζεται βασικά σε δύο περιοχές, στην κύρια μάζα της οροσειράς Τρόδους και στην περιοχή του Δάσους Λεμεσού και Ακαπνούς στα νότια της οροσειράς με χαρακτηριστικό επίμηκες και θολωτό σχήμα (δόμος). Μικρότερες εμφανίσεις του υπάρχουν επίσης στη χερσόνησο του Ακάμα και στην περιοχή του χωριού Τρούλλοι. Δημιουργήθηκε κατά το Ανώτερο Κρητιδικό (90 εκ. χρόνια) στο βυθό της Τηθύος θάλασσας, που τότε εκτεινόταν από τα σημερινά Πυρηνάια (μέσω των Άλπεων) μέχρι τα Ιμαλάια. Θεωρείται ως ο πιο πλήρης και καλά μελετημένος οφιόλιθος στον κόσμο. Πρόκειται για κομμάτι του ωκεάνιου φλοιού, πλήρως αναπτυγμένου με σειρά από πλουτώνια, φλεβικά, ηφαιστειακά πετρώματα και χημικά ιζήματα, γεγονός που καθορίζει και τη μοναδικότητά του. Σχηματίστηκε κατά την πολύπλοκη διαδικασία της διεύρυνσης των ωκεανών και της δημιουργίας του ωκεάνιου φλοιού και στη συνέχεια αναδύθηκε και τοποθετήθηκε στη σημερινή του θέση μέσα από πολυσύνθετες τεκτονικές διεργασίες, που καθορίζονταν από τις δύο συγκλίνουσες λιθοσφαιρικές πλάκες: της Ευρασιατικής στο βορρά και της Αφρικανικής στο νότο. Η στρωματογραφία του παρουσιάζει τοπογραφική αναστροφή, δηλ. τα στρωματο-

γραφικά κατώτερα πετρώματα εμφανίζονται στην κορυφή του, ενώ τα στρωματογραφικά ανώτερα στις παρυφές του. Αυτή η φαινόμενη αναστροφή οφείλεται στον τρόπο ανύψωσης του (δημιουργία δόμου) αλλά και στη διαφορική του διάβρωση. Η ανοδική διαπειρική πορεία του πυρήνα του Τρόδους έγινε διαχρονικά κυρίως όμως με επεισόδια απότομης ανύψωσης μέχρι το Πλειστόκαινο (2 εκ. χρόνια - περίοδος των παγετώνων).

Η στρωματογραφική σειρά του Οφιόλιθου Τρόδους αποτελείται από τα εξής πετρώματα - ακολουθώντας τη σειρά από τα στρωματογραφικά κατώτερα προς τα ανώτερα: Πλουτώνια (ακολουθία Μανδύα, Σωρειτικά), Φλεβικά, Ηφαιστειακά και Χημικά ιζήματα.

Άμεσα συνδεδεμένα με τον Οφιόλιθο Τρόδους είναι τα κοιτάσματα μεικτών θειούχων, χρωμίτη και αμιάντου. Τα κοιτάσματα αυτά σχηματίστηκαν σε διάφορες στρωματογραφικές ενότητες του Οφιόλιθου (λάβες, δουνίτη, σερπεντινίτη, αντίστοιχα) και ήλθαν στην επιφάνεια ως αποτέλεσμα της ανύψωσής του. Η επιφανειακή αποκάλυψή τους, κυρίως του χαλκού, είχε ως αποτέλεσμα την ανακάλυψη και εκμετάλλευση του από τους αρχαίους κατοίκους του νησιού.

Το ανάγλυφο και η τοπογραφία του Τρόδους είναι οι ρυθμιστές των κλιματολογικών συνθηκών και ειδικότερα της βροχόπτωσης. Συνεπώς μαζί με τις πιο πάνω γεωλογικές συνθήκες ρυθμίζουν άμεσα και τους υδάτινους πόρους του νησιού, επιφανειακούς και υπόγειους. Οι ποταμοί που ρέουν από την κορυφή του Τρόδους τροφοδοτούν τους υδροφορείς που αναπτύσσονται στην περιφέρειά του και τις πεδιάδες.

(από την ιστοσελίδα του Τμήματος Γεωλογικής Επισκόπησης <http://www.moa.gov.cy/moa/gsd/gsd.nsf>)

ΩΚΕΑΝΟΓΡΑΦΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΚΥΠΡΟΥ

Συμπληρώνονται φέτος 50 χρόνια από την ίδρυση της Διεθνούς Ωκεανογραφικής Επιτροπής, με αποστολή την παγκόσμια συνεργασία και το συντονισμό προγραμμάτων στους τομείς της έρευνας, των υπηρεσιών και της ανάπτυξης δεξιοτήτων, ούτως ώστε να διευρύνουν τη γνώση για τη φύση, τους θαλάσσιους πόρους και τις παράκτιες περιοχές. Στοχεύει, επίσης, στην εφαρμογή της γνώσης στη βελτίωση της διαχείρισής των φυσικών πόρων, στη βιώσιμη ανάπτυξη, στην προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος και στην άσκηση επιρροής στη διαδικασία λήψης αποφάσεων από τα κράτη μέλη.

► Το Ωκεανογραφικό Κέντρο Πανεπιστημίου Κύπρου διοργανώνει στις 20 Οκτωβρίου 2010 ημερίδα αφιερωμένη στα 50χρονα του IOC, με στόχο την προβολή του ωκεανογραφικού έργου που επιτελείται στην Κύπρο και στον κόσμο και την ευαισθητοποίηση του κοινού, των αρχών και της νέας γενιάς για τη σημασία των ωκεανογραφικών και θαλάσσιων επιστημών. Στα πλαίσια των εκδηλώσεων θα φιλοξενηθεί στην Κύπρο μέλος της Παγκόσμιας Επιτροπής του IOC για σκοπούς ενημέρωσης σχετικά με το έργο της. Επιπλέον, το Κυπριακό Ωκεανογραφικό Κέντρο θα παρουσιάσει της ερευνητικές του δραστηριότητες στα πλαίσια εθνικών, Ευρωπαϊκών και Διεθνών Ερευνητικών Προγραμμάτων, από την ίδρυσή του μέχρι σήμερα.

Το Ωκεανογραφικό Κέντρο είναι ο κυπριακός φορέας για την ωκεανογραφική έρευνα και ένα από τα κέντρα παρατήρησης στη Μεσόγειο. Ιδρύθηκε το 2003 μετά από συμφωνία μεταξύ του Τμήματος Ανάπτυξης Υδάτων του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος και του Πανεπιστημίου Κύπρου. Υπάγεται στην ερευνητική μονάδα του τμήματος Θετικών και Εφαρμοσμένων Επιστημών του Πανεπιστημίου και αποστολή του Κέντρου είναι, μεταξύ άλλων, η διεξαγωγή βασικής και εφαρμοσμένης έρευνας στους τομείς ωκεάνιας φυσικής και δυναμικής, τηλεπισκόπησης, λειτουργικής ωκεανογραφίας, βιολογικής και χημικής ωκεανογραφίας.

Υπό την επίβλεψη του Ωκεανογραφικού Κέντρου λειτουργεί το Cyprus Coastal Ocean Forecasting and Observing System (CYCOFOS), που αποτελεί μέρος ενός Ευρω-μεσογειακού δικτύου ωκεανογραφικής παρατήρησης (MOON, MyOCEAN, MedGLOSS, κ.ά.). Επίσης, το Κέντρο έχει την ευθύνη για τη μελέτη των χαρακτηριστικών των νερών της Μεσογείου και διατηρεί μια διαδικτυακή βάση ωκεανογραφικών δεδομένων (BYTHOS) με πληροφορίες για την Ανατολική Μεσόγειο. Έτσι, μέσα από την εμπειρία του, το Κέντρο μπορεί να παρέχει συμβουλευτικές υπηρεσίες σε κυβερνητικούς και ιδιωτικούς φορείς, (κέντρα διάσωσης, μονάδες αφαλάτωσης, περιστατικά μόλυνσης από πετρέλαιο, κλιματικές αλλαγές, αλιεία, κ.ά.)

Για περισσότερες πληροφορίες:
<http://www.oceanography.ucy.ac.cy/>

Διεθνές Υδρολογικό Πρόγραμμα

► Η Ιστορία αποδεικνύει τη στενή σχέση οικονομικής ανάπτυξης και υδάτινων πόρων,

καθώς υπάρχουν πολλές περιπτώσεις όπου το νερό έπαιξε σημαντικό ρόλο στην οικονομική ανάπτυξη αλλά και παραδείγματα όπου το νερό θυσιάστηκε χάριν της ανάπτυξης ή αποτέλεσε το μήλο της έριδος για τους χρήστες του. Σήμερα, τα προβλήματα από την καταστροφή του περιβάλλοντος και η συνεχιζόμενη φτώχεια σε μεγάλο μέρος του κόσμου σχετίζονται πάλι με το νερό και αν δεν γίνει σωστή διαχείριση, σε αρκετές περιοχές υπάρχει κίνδυνος να αυξηθούν η πολιτική αστάθεια, οι μαζικές μεταναστεύσεις και οι συγκρούσεις σε τοπικό και εθνικό επίπεδο. Το νερό αποτελεί επίσης βασικό στοιχείο για την επίτευξη των Αναπτυξιακών Στόχων της Χιλιετίας, καθώς η σωστή διαχείρισή του συμβάλλει στην ευημερία, την κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη, τον περιορισμό της φτώχειας και την ισότητα.

Το Διεθνές Υδρολογικό Πρόγραμμα της UNESCO προωθεί την επιστημονική έρευνα σχετικά με το νερό, τη διαχείριση των υδάτινων πόρων, την εκπαίδευση και την ανάπτυξη δεξιοτήτων για τη σωστή χρήση του νερού. Ακόμα και με τη σύγχρονη τεχνολογία δεν είναι εύκολη η ακριβής αποτίμηση της κατάστασης των υδάτινων πόρων στον κόσμο, εξαιτίας των μεταβολών που προκύπτουν από το φαινόμενο του θερμοκηπίου, των κλιματικών αλλαγών, της βιομηχανοποίησης και της πληθυσμιακής αύξησης. Η ανάλυση αυτών των δεδομένων στοχεύει στη διατύπωση απαντήσεων και κατευθυντήριων γραμμών που λαμβάνουν υπόψη τη συμβολή του νερού στη βιώσιμη ανάπτυξη.

Ένα από τα βασικά θέματα με τα οποία ασχολείται το Διεθνές Υδρολογικό Πρόγραμμα είναι πώς οι κλιματικές και άλλες αλλαγές που οφείλονται στον ανθρώπινο παράγοντα επηρεάζουν τους υδάτινους πόρους και τη βιωσιμότητα της βιόσφαιρας από την οποία εξαρτώμαστε άμεσα. Εξετάζει την παγκόσμια κατανομή

του νερού, την παροχή και την ποιότητά του, υπολογίζει την κατανάλωση και τον περιορισμό του και την επίδραση που έχουν οι ανθρώπινες δραστηριότητες και τα αναπτυξιακά έργα. Στη συνέχεια, ανάλογα με την περίπτωση, ενθαρρύνει την υιοθέτηση συγκεκριμένων τεχνικών και συμβάλλει στην επίλυση προβλημάτων που προκύπτουν.

Όλα τα περιβαλλοντικά προβλήματα εξ ορισμού αποτελούν και κοινωνικά προβλήματα. Το Υδρολογικό Πρόγραμμα εστιάζει στη σύνθετη σχέση μεταξύ ανθρώπων και υδάτινων πόρων. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην έρευνα και την ευαισθητοποίηση του κοινού σχετικά με τα θέματα:

- **Νερό, πολιτισμός και ηθική**
- **Αξία του νερού**
- **Συγκρούσεις εξαιτίας του νερού**
- **Ασφάλεια σε φυσικές καταστροφές που οφείλονται στο νερό (πχ. πλημμύρες)**

Για τους σκοπούς του προγράμματος ιδρύθηκε το 2003 στο Delft της Ολλανδίας το Institute for Water Education. Το Ινστιτούτο, που αποτελεί το μεγαλύτερο κέντρο εκπαίδευσης για το νερό στον κόσμο, προωθεί την έρευνα και την ανάπτυξη δεξιοτήτων σε σχετικούς τομείς, διοργανώνει σεμινάρια και προσφέρει ακαδημαϊκά προγράμματα και αναγνωρισμένους τίτλους μεταπτυχιακών και διδακτορικών σπουδών για υδρομηχανική, βιώσιμη διαχείριση του νερού, περιβαλλοντικούς πόρους, αστική χρήση των υδάτινων πόρων και υδρο-πληροφορική και διαχείριση δεδομένων.

Για περισσότερες πληροφορίες:
<http://www.unesco-ihe.org>

ΝΕΑ

ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΤΗΣ UNESCO

ΟΥΝΕΣΚΟ- «Καλλιτέχνες για την Ειρήνη»: Zaha Hadid και World Orchestra for Peace

Η Βρετανο-Ιρακινή αρχιτέκτονας Zaha Hadid και η Παγκόσμια Ορχήστρα για την Ειρήνη τιμήθηκαν πρόσφατα με τον τίτλο «UNESCO Artist for Peace». Στο έργο της Hadid, ποικίλο και πολυπρόσωπο, περιλαμβάνονται κτίρια όπως το Rosenthal Center of Contemporary Art στο Cincinnati, το Guangzhou Opera House στην Κίνα, το Εθνικό Μουσείο Τεχνών του 21ου αιώνα στη Ρώμη (MAXXI), καθώς και η ανάπλαση της πλατείας Ελευθερίας στη Λευκωσία. Η διάκριση ήρθε ως αναγνώριση των προσπαθειών της να ευαισθητοποιήσει την κοινή γνώμη για τον διαπολιτισμικό διάλογο, για την εξαιρετη προσφορά και δημιουργικότητά της στο χώρο του σχεδιασμού και την αφοσίωσή της στα ιδεώδη και τους στόχους του Οργανισμού. Η διακεκριμένη αρχιτέκτονας έγινε επίσης η πρώτη γυναίκα στην οποία απονεμήθηκε το βραβείο Pritzker το 2004 – αντίστοιχο του βραβείου Νόμπελ στο χώρο της αρχιτεκτονικής, και έχει συμπεριληφθεί στον τελευταίο κατάλογο του περιοδικού TIME με τους 100 σημαντικότερους στοχαστές της εποχής μας.

Η World Orchestra for Peace είναι ένα ξεχωριστό σύνολο μουσικών που εκπροσωπούν 40 χώρες, συμβολίζοντας την αρμονική συνύπαρξη ποικίλων εθνοτήτων και πολιτισμών στο σύγχρονο κόσμο, έναν από τους βασικούς στόχους του φετινού Έτους Προσέγγισης των Πολιτισμών. Ιδρύθηκε το 1995 από τον γνωστό μαέστρο Sir Georg Solti, ενώ σήμερα την ορχήστρα διευθύνει ο Ρώσος Valery Gergiev. Η ορχήστρα αποτελείται από μουσικούς προερ-

χόμενους από 70 περίπου διεθνείς ορχήστρες που παίζουν ως σύνολο μόνο σε ειδικές περιπτώσεις για να προωθήσουν την ειρήνη και τη συνεργασία διαμέσου της τέχνης που είναι διεθνής γλώσσα και δε γνωρίζει σύνορα.

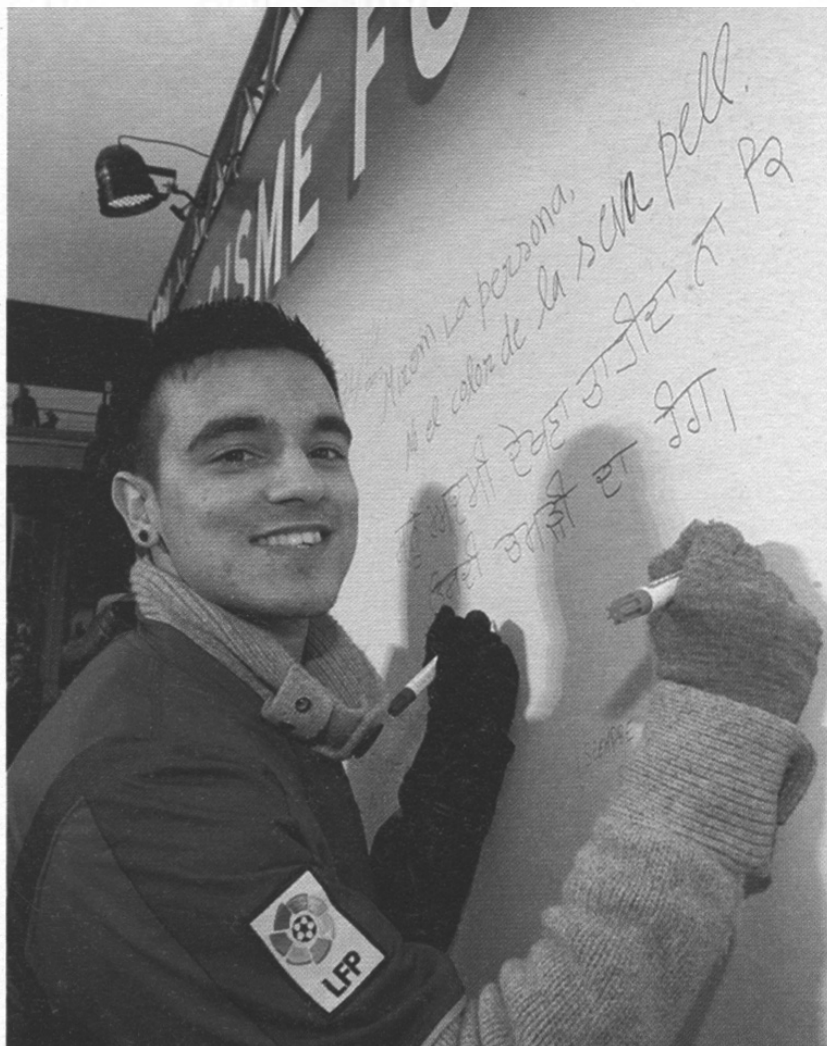
Με τον τίτλο UNESCO Artist for Peace έχουν τιμηθεί στο παρελθόν, μεταξύ άλλων, οι Joaquín Cortés (Ισπανία), Céline Dion (Καναδάς), Tania Libertad (Μεξικό), Montserrat Figueras (Ισπανία), Marisa Berenson (ΗΠΑ), Manu Dibango (Καμερούν), και Gérard Voisin (Γαλλία).

Κόκκινη κάρτα στον ρατσισμό με την FC Barcelona

Στη διάρκεια της Παγκόσμιας Ημέρας κατά του Ρατσισμού (21 Μαρτίου 2010) η UNESCO

σε συνεργασία με τον ποδοσφαιρικό σύλλογο της Barcelona εγκαινίασε στο στάδιο Camp Nou μια εκστρατεία καταπολέμησης του ρατσισμού μέσω του ποδοσφαίρου, με σύνθημα «Putting Racism Offside». Μεταξύ άλλων πρωτοβουλιών, ο πρόεδρος της Barcelona Joan Laporta ανακοίνωσε ότι στο εξής θα συμπεριλαμβάνεται στα συμβόλαια όλων των παικτών της ομάδας ρήτρα που να ορίζει ότι ο παίκτης δε δικαιούται να εκφράζει ιδέες ή να ενεργεί με τρόπο που να εκδηλώνει φυλετικές ή άλλες διακρίσεις, είτε στη διάρκεια ποδοσφαιρικών αγώνων είτε σε άλλες δραστηριότητες που σχετίζονται με την ομάδα. Ο πρώτος ποδοσφαιριστής που υπέγραψε τέτοιο συμβόλαιο είναι ο David Villa.

Η ιδέα προέκυψε μέσα από το πρόγραμμα «Youth Voices Against Racism», που

© All Rights Reserved

είχε ξεκινήσει το 2008 από την UNESCO και το FC Barcelona, σε συνεργασία με τον Ευρωπαϊκό Συνασπισμό Πόλεων κατά του Ρατσισμού (European Coalition of Cities Against Racism). Στόχος της συμβολικής αυτής πράξης είναι να κινητοποιήσει τους επαγγελματίες ποδοσφαιριστές σε ένα κοινό μέτωπο κατά του ρατσισμού και των διακρίσεων.

Εκτός από την πιο πάνω πρωτοβουλία, το FC Barcelona έχει αναλάβει από κοινού με το Universidad Oberta de Catalunya την έδρα UNESCO για τον «αθλητισμό ως μέσο κοινωνικής συνύπαρξης και επίλυσης των συγκρούσεων». Συμμετέχει, επίσης, σε ένα πρόγραμμα της UNESCO για την εκπαίδευση και την κοινωνική ένταξη απροστάτευτων παιδιών και στηρίζει άλλα δύο εκπαιδευτικά προγράμματα, το UNLD (Δεκαετία Αλφαριθμητισμού του ΟΗΕ) και LIFE (Αλφαριθμητισμός για ενδυνάμωση).

Διεθνές Έτος Νεολαίας: Διάλογος και Αμοιβαία Κατανόηση

Η Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ αποφάσισε ν' αφιερώσει ένα έτος στη νεολαία (12 Αυγούστου 2010-2011) με στόχο την αναγνώριση, την ευαισθητοποίηση και την εμπλοκή των νέων ανθρώπων (ηλικίας 18-24) στα κοινωνικά δρώμενα. Αναγνωρίζοντας ότι οι νέοι σε όλες τις χώρες μπορούν να αποτελέσουν σημαντικό παράγοντα ανάπτυξης, θετικής κοινωνικής αλλαγής και τεχνολογικής καινοτομίας. Με τις προσπάθειές τους οι νέοι άνθρωποι έχουν συνεισφέρει στην καταπολέμηση της φτώχειας, της πείνας, του AIDS και στην προστασία του περιβάλλοντος. Αρκετοί νέοι είναι πρωτεργάτες στην καλλιέργεια του διαλόγου, της κατανόησης και του σεβασμού ανάμεσα σε λαούς διαφορετικής πολιτιστικής και θρησκευτικής προέλευσης. Με τη χρήση της τεχνολογίας, των κινητών τηλεφώνων και των κοινωνικών δικτύων μπορούν, επίσης, να συμβάλουν στη γεφύρωση των διαφορών και την προώθηση μιας συμπεριληπτικής κοινωνίας.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το Διεθνές Έτος Νεολαίας:

<http://social.un.org/youthyear/>

και για τρόπους συμμετοχής στις δράσεις του:

<http://social.un.org/youthyear/participate.shtml>

Συνάντηση Επιτροπής Παγκόσμιας Κληρονομιάς στη Βραζιλία

Πραγματοποιήθηκε η 34η Σύνοδος της Επιτροπής Παγκόσμιας Κληρονομιάς στη Βραζιλία, μεταξύ 25 Ιουλίου – 2 Αυγούστου, κατά την οποία εξετάστηκαν οι υποψηφιότητες για εγγραφή στον

κατάλογο της Παγκόσμιας Κληρονομιάς και τον Κατάλογο μνημείων Παγκόσμιας Κληρονομιάς που βρίσκονται σε κίνδυνο. Η Επιτροπή ενέκρινε την εγγραφή 21 καινούργιων στοιχείων (15 πολιτιστικής αξίας, 5 φυσικής και 1 μεικτό), ανεβάζοντας έτσι τον συνολικό αριθμό των εγγεγραμμένων στοιχείων σε 911. Τρεις χώρες – Κιριμπάτι, νησιά Μάρσαλ και Τατζικιστάν – ενέγραψαν για πρώτη φορά στοιχεία στον κατάλογο. Επίσης, τέσσερα στοιχεία προστέθηκαν στον Κατάλογο Κινδύνου, από τον οποίο αφαιρέθηκαν τα νησιά Γκαλαμπάγκος (Εκουαδόρ) λόγω της προόδου που φάνηκε πως

σημειώθηκε για την προστασία τους. Ανάμεσα στις νέες εγγραφές μνημείων Πολιτιστικής Κληρονομιάς περιλαμβάνονται το αυτοκρατορικό κάστρο Thang Long-Hanoi στο Βιετνάμ, οι προϊστορικές σπηλιές Yagul και Mitla στην κεντρική κοιλάδα Oaxaca του Μεξικού, τα ιστορικά χωριά Hahoe and Yangdong της Κορέας και η προστατευόμενη περιοχή των Phoenix Islands στο Κιριμπάτι.

Βραβεία αλφαριθμητισμού UNESCO 2010

Απονεμήθηκαν στις 8 Σεπτεμβρίου τα Βραβεία αλφαριθμητισμού της UNESCO 2010 σε προγράμματα που επιδεικνύουν εξαιρετική προσφορά και καινοτομία στον τομέα του αλφαριθμητισμού σε όλο τον κόσμο. Στο επίκεντρο ήταν η φετινή χρονιά ο «αλφαριθμητισμός και η ενδυνάμωση των γυναικών», στα πλαίσια της Δεκαετίας Αλφαριθμητισμού των Ηνωμένων Εθνών (UNLD).

Συγκεκριμένα, βραβεύτηκαν:

1. το Πρόγραμμα Εκπαίδευσης Ενηλίκων στο Πράσινο Ακρωτήριο, μέσω του οποίου περιορίστηκε ο αναλφαριθμητισμός από 60% το 1975 σε 20% σήμερα
2. το πρόγραμμα «Females for Families», στην Ισραηλία της Αιγύπτου, που στοχεύει στην επίλυση κοινωνικών προβλημάτων εκπαιδεύοντας τα κορίτσια της περιοχής στην ανάληψη πρωτοβουλιών για την ανάπτυξη της κοινότητας
3. στην Εκστρατεία Εθνικού Αλφαριθμητισμού του Νεπάλ, που συγχρόνως ευαισθητοποιεί σε θέματα περιβάλλοντος, μητρικής και παιδικής υγείας, ενδυνάμωση των γυναικών και εξασφάλιση εισοδήματος
4. στο πρόγραμμα Αλφαριθμητισμού Οικογενειών, στο Αμβούργο της Γερμανίας, όπου οι γονείς συμμετέχουν και επωφελούνται από τα μαθήματα των παιδιών τους. Απευθύνεται κυρίως σε οικογένειες μεταναστών,

προωθώντας τον αλφαριθμητισμό και την ενσωμάτωση στη γερμανική κοινωνία.

Τέλος, απονεμήθηκε έπαινος σε άλλα δύο προγράμματα από την Κολομβία και το Μαλάουι.

Παγκόσμιο Συνέδριο για την Καλλιτεχνική Εκπαίδευση

Πραγματοποιήθηκε στη Σεούλ το 2ο Παγκόσμιο Συνέδριο της UNESCO για την Καλλιτεχνική Εκπαίδευση (25 – 28 Μαΐου 2010) με στόχο την προώθηση μιας ευρύτερης εκπαίδευσης διαμέσου των τεχνών, την καλλιέργεια του διαπολιτισμικού διαλόγου και της αλληλοκατανόησης. Στο συνέδριο παρουσιάστηκε και αξιολογήθηκε το “Road Map” («χάρτης πορείας») για την Καλλιτεχνική Εκπαίδευση, κείμενο διαμόρφωσης πολιτικής που ξεκίνησε να συντάσσεται στις εργασίες του 1ου Παγκοσμίου Συνεδρίου Καλλιτεχνικής Εκπαίδευσης στη Λισαβόνα (2006). Συζητήθηκαν επίσης οι κοινωνικές-πολιτιστικές

πτυχές της καλλιτεχνικής εκπαίδευσης, συμπεριλαμβανομένων των ψηφιακών μέσων και του λαϊκού πολιτισμού καθώς και η οικοδόμηση της ειρήνης σε μεταπολεμικές συνθήκες. Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στην επέκταση των συνεργασιών και της δικτύωσης, την ανάπτυξη δεξιοτήτων για έρευνα σε θέματα καλλιτεχνικής εκπαίδευσης, την υλοποίηση των στόχων και τη συμβολή των εδρών UNESCO. Τέλος, στα πλαίσια του Διεθνούς Έτους Προσέγγισης των Πολιτισμών (2010) συζητήθηκε ο ρόλος που μπορεί να παίξει η Καλλιτεχνική Εκπαίδευση στην επίτευξη του στόχου αυτού και την ανάδειξη της πολιτιστικής ποικιλομορφίας.

Συνδρομή της UNESCO στις πλημμύρες του Πακιστάν

Μετά τις καταστροφικές πλημμύρες στο Πακιστάν, που στοίχισαν τη ζωή σε περισσότερους από 1600 ανθρώπους και επηρέασαν άλλα 20 εκατομμύρια, η Γενική Διευθύντρια της UNESCO συνεργάζεται στενά με άλλα σώματα του ΟΗΕ και τις αρχές του Πακιστάν για την άμεση ανακούφιση των πληγέντων και την παροχή μακροπρόθεσμης βοήθειας στο Πακιστάν. Ο Γενικός Γραμματέας του ΟΗΕ, Ban Ki-moon, χαρακτήρισε τις πλημμύρες ως τη χειρότερη φυσική καταστροφή που έχει δει ποτέ, καθώς χρήζουν ανθρωπιστικής βοήθειας περισσότεροι άνθρωποι από το άθροισμα των θυμάτων που άφησαν το τσουνάμι (2004) και οι σεισμοί στο Κασμίρ (2005) και στην Αϊτή (2010). 12% του πληθυσμού του Πακιστάν επηρεάζεται άμεσα, αφού οι άνθρωποι έχουν χάσει τα σπίτια και τα εισοδήματά τους. Σύμ-

φωνα με αρχικούς υπολογισμούς, τουλάχιστον 5000 σχολεία έχουν υποστεί σοβαρές ζημιές. Η UNESCO εργάζεται με διεθνείς εταίρους και την κυβέρνηση του Πακιστάν για την αποκατάσταση του εκπαιδευτικού συστήματος, την παροχή εξειδικευμένης γνώσης στην υδρολογία, τη διαχείριση πλημμύρων και πόσιμου νερού, την προστασία των μνημείων Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς που απειλούνται από πλημμύρες και την ενίσχυση της παροχής πληροφοριών για ανθρωπιστική βοήθεια. Στα πλαίσια αυτά, η ίδια η Γενική Διευθύντρια της UNESCO επισκέφθηκε τις περιοχές που πλήγηκαν. Διευθέτησε επίσης την άμεση αποστολή στο Πακιστάν μιας ομάδας εμπειρογνομώνων για διαχείριση πλημμύρων και έχει ανοίξει λογαριασμό εισφορών για τους πακιστανούς πληγέντες στο διαδίκτυο.

(<http://donate.unesco.org/>).

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Βράβευση Διαγωνισμού παραμυθιού για την ισότητα των φύλων

Βραβεύτηκαν οι νικητές του διαγωνισμού συγγραφής και εικονογράφησης παιδικού παραμυθιού ή ιστορίας με θέμα την ισότητα των δύο φύλων. Σκοπός ήταν ο προβληματισμός των μαθητών για τυχόν παγιωμένα παραδοσιακά στε-

ρεότυπα γύρω από την έννοια του φύλου και η ευαισθητοποίησή τους σε θέματα που αφορούν την ισότητα των δύο φύλων. Ο διαγωνισμός χρηματοδοτήθηκε από το Πρόγραμμα Συμμετοχής της UNESCO (2008-2010) και εντάχθηκε στα πλαίσια του Ευρωπαϊκού Έτους Δημιουργικότητας και καινοτομίας (2009) και στο "Medium-Term Strategy" (Ενδιάμεση Στρατηγική) της UNESCO, όπου η ισότητα των δύο φύλων ορίζεται ως παγκόσμια προτεραιότητα για τα έτη 2008-2013.

Για αξιολόγηση των παραμυθιών συστάθηκε ειδική επιτροπή, στην οποία συμμετείχαν εκπρόσωποι της Κυπριακής Εθνικής Επιτροπής UNESCO και του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, ειδικός ψυχολόγος, συγγραφέας, εικονογράφος και ακαδημαϊκός. Το παραμύθι που τιμήθηκε με το πρώτο βραβείο σε κάθε κατηγορία, έχει εκδοθεί από την Κυπριακή Εθνική Επιτροπή UNESCO και πρόκειται να διανεμηθεί σε όλα τα σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στην Κύπρο καθώς και σε βιβλιοθήκες, ακαδημαϊκά ιδρύματα και άλλους φορείς. Επιπλέον, σύντομα πρόκειται να κυκλοφορήσει και αγγλόφωνη έκδοση των παραμυθιών η οποία θα διανεμηθεί μέσω της UNESCO σε ενδιαφερόμενους φορείς ανά το παγκόσμιο.

Οι νικητές σε κάθε κατηγορία ήταν:

Δημοτικά

Α' Βραβείο: «Η Χάρης και τα Δύο Φύλα», Ευαγγελία Γρηγορίου και Ελίνα Στεπανιάν, Med Junior School Λάρνακας.

Β' Βραβείο: «Τι κι αν είσαι αγόρι, τι κι αν είσαι κορίτσι, κάνε αυτό που θες», Β' Δημοτικό Αγλαντιζιάς

Γ' Βραβείο: «Μια γάτα στη Γ.Ε.Ο.Γ.», Ανδρέας Αντωνιάδης, Χαρίκλεια Τρύφωνος, Δημοτικό Σχολείο Αποστόλου Λουκά, Λευκωσία

Μέση/Τεχνική Εκπαίδευση:

Α' Βραβείο: «Καλαχάρι», Έλενα Νεοφύτου, Νικόλας Αλέξανδρος Κυριάκου, Λύκειο Αγίου Νεοφύτου (Πάφος)

Β' Βραβείο: «Οι μαγκούρες του κυρ Θανάση», Γιακουμής Χρήστος και Σεργίδου Ευσέβεια, Λύκειο Πολεμιδιών (Λεμεσός)

Γ' Βραβείο: 1. «Γεύση από Ζάχαρη», Περβίν Σιρίν, Μπιάνκα Μπερεχόλσκι, Γυμνάσιο Φανερωμένης (Λευκωσία).

2. «Από μισό μήλο», Τσοχαταρίδου Εύα, Σολδάτου Νίκη, Χρυστάλλα Ιωάννου, Γυμνάσιο Παλλουριώτισσας (Λευκωσία)

Νέοι (18-35 ετών)

Α' Βραβείο: «Το σκανδαλιάρικο αστεράκι», Μαρία Παχίτη (Λευκωσία)

Β' Βραβείο: "The cave", Μαρία Ιωάννου – Λένα Μύος (Λεμεσός)

Γ' Βραβείο: «Η ονειρεμένη πολιτεία» Φυτούλα Βακανά (Υψωνας – Λεμεσός) και Γιώργος Ψαρρός (Αυγούρου - Λάρνακα)

Εκδηλώσεις μόνιμης αντιπροσωπείας της Κύπρου στην UNESCO, Παρίσι

Τον Νοέμβριο του 2009 πραγματοποιήθηκαν στο Παρίσι με μεγάλη επιτυχία δύο συναυλίες με τον Αλκίνοο Ιωαννίδη και την ομάδα των μουσικών του, μετά από πρόσκληση της Μόνιμης Αντιπροσωπείας της Κύπρου στην UNESCO, που είχε και την ευθύνη της διοργάνωσης. Η πρώτη συναυλία δόθηκε στην αίθουσα εκδηλώσεων της UNESCO ενώ η δεύτερη στο Maison des Cultures du Monde, με διαφορετικό πρόγραμμα κάθε φορά. Σ' αυτό συμπεριλαμβάνονταν έντεχνα τραγούδια του Κύπριου δημιουργού αλλά και δισκοειδείς κυπριακών παραδοσιακών τραγουδιών. Τις συναυλίες τίμησαν με την παρουσία τους πρέσβεις και άλλοι αντιπρόσωποι από διάφορες χώρες της UNESCO, καθώς και πολλοί Έλληνες, Κύπριοι και ξένοι θεατές.

33ο Συμπόσιο Εταιρικών Σχολείων UNESCO

Πραγματοποιήθηκε στο Παγκύπριο Γυμνάσιο, 11 – 12 Μαρτίου 2010, το 33ο ετήσιο Συμπόσιο των Εταιρικών Σχολείων UNESCO με θέμα «Οι προστατευόμενες από την UNESCO βυζαντινές εκκλησίες της Κύπρου». Ο θεσμός έχει στόχο την προώθηση των στόχων του Οργανισμού ανάμεσα στους νέους και την ευαισθητοποίησή τους σε θέματα όπως η προ-

στασία της πολιτιστικής κληρονομιάς, η αποδοχή της πολιτιστικής ετερότητας και η ειρηνική συμβίωση. Στοχεύει επίσης στη δημιουργία συνεκτικών δεσμών και δικτύων συνεργασίας μεταξύ των νέων μαθητών από διάφορες χώρες προέλευσης.

Στη διάρκεια του τελευταίου Συμποσίου παρουσιάστηκαν στοιχεία για τη Βυζαντινή Ναοδομία και Τέχνη και τις 10 εκκλησίες της περιοχής Τροόδους που είναι εγγεγραμμένες στον Κατάλογο της Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO. Συμμετείχαν επίσης τέσσερα σχολεία από την Ελλάδα, που παρουσίασαν εργασίες των μαθητών για βυζαντινά μνημεία και εκκλησίες από τον ελλαδικό χώρο.

Πρόγραμμα SEMEP (South Eastern Mediterranean sea Project)

Το 1ο Παγκύπριο Συνέδριο μαθητών του προγράμματος SEMEP πραγματοποιήθηκε στις 23 - 24 Φεβρουαρίου 2010, στο περιβαλλοντικό κέντρο του Πεδουλά, υπό την ευθύνη της Επιθεώρησης Φυσιογνωστικών/Βιολογίας/Γεωγραφίας του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού. Το γενικό θέμα του συνεδρίου ήταν «Η γεφύρωση της κοινής κληρονομιάς των πολιτισμών σε θέματα κοινωνίας, βιοποικιλότητας, οικολογίας, υγείας και ιστορίας μέσω της επιστήμης». Στη διάρκεια του παρουσιάστηκαν οι επιστημονικές μελέτες που συνέταξαν οι μαθητές με τη βοήθεια του υπεύθυνου καθηγητή, καθώς και εισηγήσεις του Δρος Μάριου Φυλακτίδη («Η ολιστική προσέγγιση της θαλασσαιμίας») και του Δρος Κωνσταντίνου Φάνη, υπεύθυνου του προγράμματος SEMEP («Η εξοικείωση των σαλιγκαριών σε ένα ερέθισμα»).

Οι μαθητικές εργασίες που παρουσιάστηκαν ήταν:

- Η Θέση της Γυναίκας στην Κυπριακή Κοινωνία (χθες και σήμερα) (Γυμνάσιο Αγίου Νεοφύτου, Λεμεσός).
- Κλιματικές αλλαγές – Καμίνια παραγωγής Ξυλοκάρβουνου, οι επιπτώσεις της λειτουργίας τους στο περιβάλλον της περιοχής Πηλυγρίας και η συμβολή τους στην ένταση του φαινομένου του θερμοκηπίου (Γυμνάσιο – Λύκειο Κάτω Πύργου)
- Ανακύκλωση: μια καινούργια, “άγνωστη” ακόμη, φίλη στη ζωή μας (Λύκειο Εθνάρχη Μακαρίου Γ΄, Πάφος)
- Βιοποικιλότητα - Αρωματικά φυτά και βότανα της Κύπρου (Λύκειο Πόλεως Χρυσοχούς, Πάφος)
- Τα Δάση στη Ζωή μας (Λύκειο Μακαρίου Γ΄ Λάρνακας)

- Μελέτη των αμμοθινικών συστημάτων στο Παραλίμνι –(Λύκειο Παραλιμνίου)
- Κυπριακή Χλωρίδα (Γυμνάσιο Αποστόλου Παύλου, Πάφος)
- Βιοκλιματικός Σχεδιασμός και Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (Λύκειο Αγίου Νικολάου, Λεμεσός).
- Εθνοβοτανική στο νησί μας (Λύκειο Αγίου Νεοφύτου, Πάφος)
- Φωτοβολταϊκά και η Ενσωμάτωσή τους στην Κυπριακή Κοινωνία (Λύκειο Αγίου Ιωάννη Λεμεσού)
- Βιοποικιλότητα στο Τρόδος (Λύκειο Αποστόλου Βαρνάβα, Λευκωσία)

Στην Κύπρο διοργανώνεται το επόμενο Συνέδριο των συντονιστών του προγράμματος SEMEP, τον Μάιο του 2011. Πρόκειται για ένα πρόγραμμα της UNESCO το οποίο δημιουργήθηκε το 1993 με ελληνική πρωτοβουλία και στόχος είναι η προαγωγή της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και την ενίσχυση της σχέσης φυσικού περιβάλλοντος και κοινωνίας στις χώρες της Νοτιοανατολικής Μεσογείου. Το SEMEP διοργανώνει συνέδρια, εκπαιδευτικά σεμινάρια και κατασκηνώσεις με τη συμμετοχή μαθητών, φοιτητών, εκπαιδευτικών και ερευνητών. Στο SEMEP συμμετέχουν σήμερα σχολεία και εκπαιδευτικά ιδρύματα από Αλβανία, Βουλγαρία, Κροατία, Αίγυπτο, Ελλάδα, Ισραήλ, Ιταλία, Ιορδανία, Μάλτα, Παλαιστινιακή Αρχή, Ρουμανία, Σλοβενία και Τουρκία.

Για ενημέρωση σχετικά με τις δραστηριότητες του προγράμματος: <http://www.unesco.org.cy/semep.shtm>

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

Τελετή εγκαθίδρυσης Έδρας ΟΥΝΕΣΚΟ για την Ισότητα και την Ενδυνάμωση των Φύλων

Πραγματοποιείται στις 22 Οκτωβρίου 2010 στο Πανεπιστήμιο Κύπρου η τελετή Εγκαθίδρυσης της Έδρας ΟΥΝΕΣΚΟ για την Ισότητα και την Ενδυνάμωση των Φύλων. Την επιστημονική και κοινωνική εκδήλωση της εγκαθίδρυσης θα ακολουθήσει στις 23 Οκτωβρίου διεθνές συνέδριο με θέμα «Mapping the Gender Equality: Research and Practices - the National and International Perspective». Στα πλαίσια της προβολής των στόχων της έδρας πραγματοποιήθηκε επίσης έκθεση στο Πανεπιστήμιο Κύπρου από τις εικαστικούς Λία Λαπίθη και Μαριάννα Καφαρίδου, με τίτλο «Washing Up Ladies». Τα εγκαίνια τέλεσε ο Πρύτανης του Πανεπιστημίου Κύπρου, Καθηγητής Σταύρος Α. Ζένιος.

Συνέδριο EUROMED - Digital Heritage

Πραγματοποιείται 8 - 13 Νοεμβρίου 2010 το 3ο Ευρω-Μεσογειακό Συνέδριο (EuroMed2010) στην αρχαία Αμαθούντα στη Λεμεσό. Στόχος είναι η συνάντηση μεταξύ εμπειρογνομώνων από διάφορες χώρες για ανταλλαγή εμπειριών και τεχνογνωσίας σχετικά με την ηλεκτρονική αρχειοθέτηση του παρελθόντος, τη διατήρηση και διαχείριση της Πολιτιστικής Κληρονομιάς (βιβλία, αρχιτεκτονικά/αρχαιολογικά σχέδια) και η συζήτηση γύρω από μελλοντικές μεθόδους τοπικής και παγκόσμιας συνεργασίας σ' αυτό τον τομέα. Κύριος στόχος της συνάντησης είναι να αναδείξει τα υφιστάμενα προγράμματα που οργανώνονται είτε από δημόσιους φορείς (UNESCO, Ευρωπαϊκή Ένωση, ΟΗΕ κλπ) είτε από ιδιωτικούς οργανισμούς, με σκοπό την προώθηση μιας κοινής προσέγγισης στην καταγραφή, αρχειοθέτηση, προστασία και διαχείριση της Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς.

Για περισσότερες πληροφορίες: <http://www.euromed2010.eu/>

Διεθνής Διαγωνισμός εικονογραφημένης ιστορίας Patrimonto

Στα πλαίσια της Σύμβασης για την Προστασία της Παγκόσμιας Πολιτιστικής και Φυσικής Κληρονομιάς (1972) προκηρύσσεται διαγωνισμός συγγραφής εικονογραφημένης ιστορίας (story-board), που στη συνέχεια θα χρησιμοποιηθεί για τη δημιουργία κινουμένων σχεδίων. Εδώ και 10 χρόνια σχεδόν, το Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα για την Παγκόσμια Κληρονομιά σχεδιάζει χαρακτηριστικές και κινούμενα σχέδια σχετικά με την Παγκόσμια Κληρονομιά, που προορίζονται για παιδιά. Ο Patrimonto είναι ένας απ' αυτούς και ήδη έχει κυκλοφορήσει σειρά κινουμένων σχεδίων σε ψηφιακή μορφή, με τον τίτλο «Patrimonto's World Heritage Adventures». Ο χαρακτήρας αυτός σχεδιάστηκε από Ισπανόφωνους μαθητές (Patrimonto στα ισπανικά σημαίνει «μικρή κληρονομιά») και αντιπροσωπεύει ένα νεαρό φύλακα πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον Patrimonto και τις περιπέτειές του (σε έντυπη και ψηφιακή μορφή): <http://whc.unesco.org/en/patrimonto>

Όροι Συμμετοχής

1. Μπορούν να συμμετέχουν:

Νέοι από όλο τον κόσμο, ηλικίας 12-18 ετών, ως άτομα ή ομάδες, υποβάλλοντας μια ιστορία στην κάθε περίπτωση. Δεν υπάρχει περιορισμός στον αριθμό εικονογραφημένων ιστοριών που θα υποβληθούν από ένα σχολείο ή όμιλο νέων.

2. Θέματα διαγωνισμού:

Κάθε υποψήφιος θα πρέπει να επιλέξει ένα θέμα που σχετίζεται με ένα μνημείο Παγκόσμιας Κληρονομιάς. Τα τέσσερα προτεινόμενα θέματα είναι:

(α) Η Παγκόσμια Κληρονομιά και ο ρόλος των Κοινοτήτων (άνθρωποι που ζουν κοντά σε μνημεία παγκόσμιας κληρονομιάς)

(β) Παγκόσμια Κληρονομιά και βιώσιμος τουρισμός (επισκέψεις με υπευθυνότητα)

(γ) Παγκόσμια Κληρονομιά και βιώσιμη ανάπτυξη (διατήρηση των μνημείων για μελλοντικές γενιές και παράλληλα ικανοποίηση των ανθρωπίνων αναγκών)

(δ) Παγκόσμια Κληρονομιά και Βιοποικιλότητα (μνημεία σημαντικά στη διατήρηση της ζωής, της φύσης ή των ειδών, κυρίως αυτών που απειλούνται με εξαφάνιση)

Μπορεί να υπάρχει συνδυασμός θεμάτων, όμως θα πρέπει να ορίζεται το κυρίαρχο θέμα.

3. Δημιουργία εικονογραφημένης ιστορίας:

Η προετοιμασία της μοιάζει με το σχεδιασμό κόμικς. Ένα κείμενο παρουσιάζει μια ιστορία μέσα από σχέδια σε πλαίσια, σε χρονολογική σειρά, χρησιμοποιώντας μολύβι ή στυλό.

Η ιστορία θα πρέπει να αντανακλά:

(α) γνώση γύρω από το μνημείο Παγκόσμιας Κληρονομιάς που επιλέχθηκε και τους λόγους εγγραφής του στον Κατάλογο Παγκόσμιας Κληρονομιάς

(β) πρόκληση/πρόβλημα που τίθεται για το συγκεκριμένο μνημείο, σε σχέση με το θέμα που επιλέχθηκε

(γ) προτεινόμενη λύση στην πρόκληση/πρόβλημα

4. Υποβολή συμμετοχών:

Οι εικονογραφημένες ιστορίες πρέπει να σταλούν στην Κυπριακή Εθνική Επιτροπή UNESCO (Ιφιγενείας 27, Στροβόλος 2007) μέχρι τις 15 Δεκεμβρίου.

5. Νικτές και Βραβεία

Η Κυπριακή Εθνική Επιτροπή UNESCO θα επιλέξει μέχρι 5 εικονογραφημένες ιστορίες ανά θεματική κατηγορία, στους οποίους θα απονεμηθεί δίπλωμα και θα προωθηθούν στον παγκόσμιο διαγωνισμό όπου θα κριθούν από διεθνή επιτροπή εμπειρογνομώνων. Από αυτήν, θα επιλεγούν 3 ιστορίες από κάθε κατηγορία, και στους δώδεκα νικτές θα απονεμηθεί τιμητικό δίπλωμα και μετάλλιο UNESCO. Στη συνέχεια, οι ιστορίες των νικτών θα μετατραπούν σε σειρές κινουμένων σχεδίων, ως συνέχεια του Patrimonto's World Heritage series, με αναγραφή του ονόματος του δημιουργού και θα προβληθούν από την UNESCO και τους συνεργάτες της σε όλο τον κόσμο.

Περισσότερες πληροφορίες για τον διαγωνισμό μπορείτε να βρείτε στην ιστοσελίδα της Κυπριακής Εθνικής Επιτροπής UNESCO, για τα μνημεία Παγκόσμιας Κληρονομιάς στην ιστοσελίδα <http://whc.unesco.org/> ενώ για το εκπαιδευτικό πρόγραμμα σχετικά με τη Σύμβαση Παγκόσμιας Κληρονομιάς στο <http://whc.unesco.org/en/wheducation>.

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

World
Heritage
Convention

Patrimonito's World Heritage Adventures

Join the Storyboard Competition 2010/2011 Be the next winner!

ΝΕΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Museum International: "What can Art still do?", τ.244

Μ' ένα σχεδόν προκλητικό ερώτημα κυκλοφόρησε το τελευταίο τεύχος του Museum International από την UNESCO: «Τι μπορεί ακόμη να πετύχει η Τέχνη;» Στην πραγματικότητα, προβληματισμοί αυτού του είδους αφορούν άμεσα τους λόγους σύστασης του Οργανισμού, την ύπαρξη και την αποστολή του, γι' αυτό καθίσταται απαραίτητη η ανά διαστήματα επαναποθέτηση απέναντί τους. Ανάμεσα στους στόχους της UNESCO είναι η προσέγγιση των γεγονότων με τη σκέψη, η κατανόηση του παρελθόντος και η οικοδόμηση μιας ειρηνικής κοινωνίας μέσα από τη γνώση και τον διαπολιτισμικό διάλογο.

Ο προβληματισμός γύρω από το νόημα και το ρόλο της τέχνης δεν είναι ούτε καινούργιος ούτε πρόσφατος. Η UNESCO, από την πλευρά της, αναζήτησε τρόπους επανασύνδεσης των διασκορπισμένων και κατεστραμμένων πολιτισμών, υπογραμμίζοντας την αξία των έργων τους, την πρόσβαση σ' αυτά και την αναπαραγωγή τους. Ήδη από τις πρώτες δεκαετίες της ίδρυσής της, η UNESCO εργάστηκε για την προώθηση των στόχων της παράλληλα με την καλλιέργεια καλλιτεχνικής συνείδησης, πιστεύοντας στη δυνατότητα των έργων τέχνης και της σφαιρικής καλλιτεχνικής παιδείας να συμβάλουν στην οικοδόμηση της ειρήνης μέσω του διαλόγου, της αλληλοκατανόησης και του σεβασμού της ποικιλομορφίας. Η αρχική πρόθεση να αναγνωριστεί η ιστορική αξία όλων των πολιτισμών μέσω της τέχνης και να αντιμετωπιστεί η ιστορία της ανθρωπότητας με πιο ενιαία μεθοδολογία συνεχίστηκε με μια σειρά προγραμμάτων και συμβάσεων όπου ορίζεται και προστατεύεται η παγκόσμια κληρονομιά, σε κάθε μορφή της (μνημεία, παραδόσεις, έθιμα, χειροτεχνίες).

Το παρόν τεύχος του Museum International (όπως και το επόμενο) αποτελούν ουσιαστικά έκδοση των εισηγήσεων που έγιναν στα πλαίσια του Συμποσίου «What can Art still do?», και τα άρθρα παρουσιάζουν δύο κατευθύνσεις της καλλιτεχνικής ανάλυσης: η πρώτη ομάδα κειμένων αναλύει την πρακτική της σύγχρονης τέχνης από θεωρητική και φιλοσοφική σκοπιά, βάσει της Δυτικής εμπειρίας, επιβεβαιώνοντας τον κοινωνικό ρόλο της τέχνης πιο πολύ πραγματικά παρά ιδεολογικά, σε σχέση με το παρελθόν, ενισχύοντας έτσι την άποψη για προώθηση της καλλιτεχνικής εκπαίδευσης. Η δεύτερη ομάδα σκιαγραφεί πτυχές πολιτιστικής και πολιτικής χρήσης της τέχνης σε άλλες πλευρές του κόσμου, εκφράζει ιστορικές ανησυχίες και προβληματίζεται για την αναπαράσταση της μνήμης μέσω της τέχνης. Παρά τη διαφορετική προσέγγισή τους, τα κείμενα μοιράζονται την ίδια επιστημολογική πεποίθηση, ότι η καλλιτεχνική έκφραση και η κοινωνία της τέχνης απελευθερώνει.

Υπενθυμίζοντας τη σημασία της προώθησης της καλλιτεχνικής εκπαίδευσης, το παρόν τεύχος αποτελεί σημαντική συνεισφορά στις διαθέσιμες πηγές του 2ου Παγκόσμιου Συνεδρίου για την Καλλιτεχνική Εκπαίδευση. Ο «χάρτης» του συνεδρίου μετατοπίζει το κέντρο βάρους από την αναλυτική-θεωρητική προσέγγιση στην

πρακτική διαμόρφωση εθνικής πολιτικής, επιδιώκοντας μια ισορροπία ανάμεσα στη γνωστική και συναισθηματική ανάπτυξη και συμβάλλοντας στη διδασκαλία της ηθικής και τη διάπλαση συνειδητοποιημένων πολιτών.

World Social Science Report. Knowledge Divides
Social Sciences Studies series
UNESCO Publishing / International Social Science Council
2010, 978-92-3-104131-0

Τα τελευταία 20 χρόνια ο ρόλος των κοινωνικών επιστημών έχει αναβαθμιστεί σε όλο τον κόσμο και η εξειδίκευση σε τομείς της κοινωνικής έρευνας είναι σε πρώτη ζήτηση από τους πολιτικούς φορείς, τα ΜΜΕ και το ευρύτερο κοινό. Έννοιες και θεωρίες της κοινωνικής επιστήμης επηρεάζουν την κοινή γνώμη και αποτελούν αντικείμενο συζητήσεων περισσότερο από ποτέ. Ωστόσο, δεν είναι λίγες οι φορές που η γνώση αυτή διχάζει και προκαλεί αντιθέ-

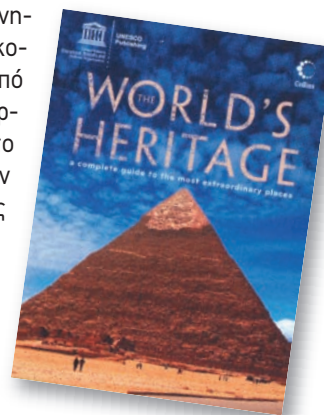
σεις, υποσκάπτοντας την αποτελεσματικότητα της εφαρμογής της στην αντιμετώπιση σύγχρονων κοινωνικών φαινομένων. Η φτώχεια, οι ανισότητες, οι διακρίσεις και οι κλιματικές αλλαγές αποτελούν μερικές από τις κυριότερες προκλήσεις στις οποίες οι κοινωνικές επιστήμες καλούνται να δώσουν απαντήσεις.

Η παγκόσμια έκθεση δίνει μια εικόνα της θέσης των κοινωνικών επιστημών στον κόσμο. Αναλύει ορισμένα από τα φλέγοντα ζητήματα που αντιμετωπίζει σήμερα η ανθρωπότητα, όπως τα βλέπουν ειδικοί από διαφορετικούς κλάδους των κοινωνικών επιστημών, υπογραμμίζοντας παράλληλα τη δυνατότητα του κλάδου να παρέχει λύσεις. Σημαντική είναι επίσης η περιγραφή της οργάνωσης των κοινωνικών επιστημών σε διαφορετικές περιοχές του κόσμου και εντοπίζει τους παράγοντες που επηρεάζουν την υποβάθμιση των εθνικών δυνατοτήτων, όπως η μετανάστευση ανθρώπινου δυναμικού με ανώτατη εκπαίδευση. Αναγνωρίζει την ύπαρξη άνισης παραγωγής και κατανομής της γνώσης, γεγονός που πηγάζει από γενικότερες ανισότητες ανάλογα με την περιοχή ή τη χώρα και προτείνει τρόπους συνεργασίας μεταξύ των διαφορετικών κλάδων των κοινωνικών επιστημών, των πολιτικών και της κοινωνίας γενικότερα για αντιμετώπιση των σύγχρονων προβλημάτων. Η Παγκόσμια Έκθεση προετοιμάστηκε από το Διεθνές Συμβούλιο Κοινωνικής Επιστήμης για την UNESCO και είναι αποτέλεσμα της συνεργασίας αναγνωρισμένων επιστημόνων από όλο τον κόσμο.

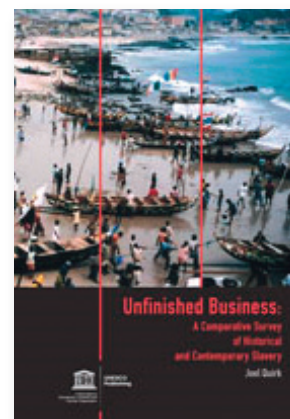
The World's Heritage: A complete Guide to the most extraordinary places,
The World Heritage series
UNESCO Publishing / HarperCollins 2009
ISBN: 978-92-3-104122-8

Ένας μοναδικός οδηγός στα 878 μνημεία Παγκόσμιας Κληρονομιάς, εικονογραφημένος με περισσότερες από 650 έγχρωμες φωτογραφίες και κάρτες στους οποίους τοποθετείται το κάθε μνημείο. Εδώ και 40 σχεδόν χρόνια η Σύμβαση της Παγκόσμιας Πολιτιστικής και Φυσικής Κληρονομιάς της UNESCO και ο κατάλογός της έχουν αποδειχτεί πολύτιμα εργαλεία στις διαρκείς προσπάθειες του Οργανισμού να ενθαρρύνει τον εντοπισμό, την προστασία και τη διατήρηση χώρων πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς σε όλο τον κόσμο, που έχουν εξαιρετική αξία για την ανθρωπότητα.

Joel Quirk, Unfinished Business: A Comparative Survey of Historical and Contemporary Slavery
Memory of the World series
UNESCO Publishing 2009
ISBN: 978-92-3-104124-2

Τα τελευταία 10 χρόνια παρατηρείται αυξημένο ενδιαφέρον στην έρευνα σχετικά με τη σύγχρονη δουλεία. Ωστόσο, επικρατεί μια ευρέως διαδεδομένη τάση θεώρησης της δουλείας στο παρελθόν και της δουλείας στις σύγχρονες κοινωνίες ως ανεξάρτητους τομείς μελέτης. Το βιβλίο αυτό προχωρεί πέρα από τον επιφανειακό διαχωρισμό των δύο και επιχειρεί την πρώτη συγκριτική ανάλυση των ιστορικών συστημάτων δουλείας και τις σύγχρονες μορφές ανθρώπινων δεσμών. Από αυτή την οπτική γωνία οι πρόσφατες ανησυχίες για το δουλεμπόριο ανθρώπων, την παιδική εργασία και άλλα παρόμοια προβλήματα αναλύονται σε σχέση με τα δυνατά και τα αδύνατα σημεία της νομικής απαγόρευσης της δουλείας. Χρησιμοποιώντας μια ευρεία βιβλιογραφία για διαφορετικές πτυχές της δουλείας, σε παρελθόν και παρόν, το βιβλίο παρουσιάζει μια καινούργια προσέγγιση και προωθεί τον διάλογο για τους διαφορετικούς τρόπους αντιμετώπισης της σύγχρονης δουλείας καθώς και τους θεσμούς - κατάλοιπα των παλαιότερων συστημάτων δουλείας που ισχύουν μέχρι σήμερα.

Αφγανιστάν, "Ελάτε! Πάμε στο σχολείο!"
Σύνθημα σε τοίχο στη Herat στα πλαίσια της επίσημης εκστρατείας
προώθησης του σχολείου και για τα δύο φύλα